יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייעס פאלקסבלאט

№ 164 | Łódź, Poniedziałek, 17 lipca 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג, כ״ג תמוז תרצ״ג | № 164

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

ענטוואפנונגס-קאנפערענץ אין סכנה

הענדערסאן פאהרט צו היטלער׳ן פארערן. אז דייטשלאנד זאל זיך 10 יאהר נישט בעוואפענען

ל א נ ד א ן, 16 (ספ. טעל.)

הענדערסאן, וועלכער געפינט זיך איצט אין רוים פאהרט ארויס קיין בערלין, כדי צו פערשטענדיגען זיך מיט היטלערן, און ארויסקריגען פון איהם א פערפליכטונג, אז דייטשלאנד וועט זיך אויפהערען צו בעוואפענען אין משך פון די נאהענטסטע 10 יאהר.

ס׳איז וואהרשיינליך, אז היטלער וועט די פאדערונג אפווארפען, און אין פאל וועז הענדערסאנס פאדערונג וועט נישט בעפרידיגט ווערען, וועט ער, הענדערסאן היימט עס, רעזיגנירען פון זיין אמט, אלס פרעזעס פון דער ענטוואפענונגס-קאנפערענץ.

פון דעם מאמענט אן וועלען ממילא אלע פערמיטלונגען אין גאנץ פערענדיגט ווערען.

צו בויען ספעציעלע שווערע הויביצעס, און די ערהארדטס געווערהר־פאבריק אין צוגעטראטען מעכאנישע הארמאטען־פאבריק „ערליקאן" איז אריבערגעטראגען געווארען צוריק פון דער שווייץ קיין דייטשלאנד.

די אדורכשולונג פון רעזערוו־אפיצירען איז אין פילען גאנג.

5.500 געווען. אפיצירען פון דער קייזערליכער ארמעע זענען גערופען געווארען צו מיליטער־איבונגען.

די מאי־מאנעווראציעס אין דער רייכסווער זיי בען געווען אזוי צאהלרייך, אז מ׳האט אויסגעמיטען זיי צו פערעפענטליכען.

די אלע בעוואפענונגען שטרייטען איבער די נארמען, וואס זענען פאר דייטשלאנד ערלויבט געווארען דורכ׳ן ווערסאילער טראקטאט.

דער פעלקערבונד מאן פאדערט אין קאטעגארישער ווערטער, אז מען זאל צושטעלען גענויע שריט צו בעזייטיגען די בעדראהטע גרענעץ־לענדערן פון פראנקרייך.

די מלחמה-צוגרייטונגען פון דייטשלאנד

פ א ר י ז, 16. (ספ. טעל.) דער פולק. מאן האט פערעפענטליכט אינ׳ם בעכטיגען „פטי זשורנאל" א סענסאציאנעלען ארטיקעל וועגען די בעוואפענונגען פון דייטשלאנד.

עס ווערען אין דעם ארטיקעל געבראכט א סך אומבעקאנטע פרטים בנוגע די דאזיגע בעוואפענונגען.

די פאסגען־פאבריק אין האמבורג, וועלכע איז בעקאנט פונ׳ם אויפרייס דעם 20. מאי 1928, ארבייט בייטאג און ביינאכט איבער׳ן אויסארבייטען גיפטיגע גאזען.

די טעקסטיל־פאבריקען אין זאקסען און טירינגען האבען דערהאלטען גרויסע בעשטעלונגען אויף מיליטערישע מונדירען און פעלד־קאפעס.

די רייניש - וועסטפאלישע אייזען־אינדוסטריע ארבייט אויס פיבערהאפט פאנצער־פלאטען.

4 היטלעראווצעס דער׳הרג׳עט

אוז 12 שווער פערוואונדעט בעת אנ׳אויטא-קאטאסטראפע

ב ע ר ל י ן, 16 (ספ. טעל.)

היגער גליוויץ איז א לאסט-אויטא, אין וועלכען ס׳זענען געפאהרען היטלעריסטען, ארויף אויף אנ׳עלעקטרישען קאבעל:

4 היטלעראווצעס זענען דערהרגעט געווארען.

דער אויטא איז צושמעטערט געווארען.

12 היטלעריסטען זענען שווער פערוואונדעט.

דער ארעסטירטער שאפער איז בעגאנגען זעלבסטמארד.

טעאטער
„סקאלא"

היינט מאנטאג, 9 אווענד
הנחה=פארשטעלונג

יודיש דראמאטיש טעאטער אין פוילען
„ווילנער טרופע"
אנפ. מ. מזאה.

שריינצע

פעסירונג אין 9 רינגען פון סערניי טרעטיאקאוו. יודיש מ. מ. רעזשי יעקב ראטבוים. סצענישע אויספורעמונג שמעון סירקוס. קלאנגען-מענטעזש ה. קאן.

מארגען דינסטאג לעצטע פארשטעלונג. בילעטען צו בעקומען אין טעאטער „סקאלא פון 11–2 און פון 5 נאכמיטאג. מארגען דינסטאג לעצטע פארשטעלונג.

ציוניסטישע ארגאניזאציע
אין לאדז.

מיטוואך, דעם 19/7, 8.30 אווענד קומט פאר אין פארק „העלענאוו"

א פייערליכע הערצל=אקאדעמיע

פארק „העלענאוו"

מיט רעדעס פון די פראמינענטען פראמינענטען: דער עהרען-פרעזעס פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין פוילען פון רעליגיעזע און נאציאנאלע לידער דער אבערקאנטאר פון דער טלאמאצקער סינאגאגע אין ווארשא

דעפ. יצחק גרינבוים און דעפ. ד״ר י. ראזענבלאט.

משה קוסעוויצקי

אין מוזיקאלישען טייל וועט אויפטרעטען מיט א רייכען פראגראם

בײם קלאוויר: פר. ליכטערמאן=דאווידאוויטש.

פון 6 ביז 9 אווענד וועט דער לאדזער סימפאנישער ארקעסטער אונטער לייטונג פון דיר. טעאדאר רידער שפילען ספעציעלע יודישע מוזיק.

בילעטען צו 1.09 זל. צו בעקומען: אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, שרודמיעסקא 29, „התחיה" פילסודסקיעגא 66, „תוצרת הארץ" שרודמיעסקא 3, אין דער צוקערניע פיעטריקאווער 12, גורין, נאוואמיעסקא 15, וויינבערג, נאוואמיעסקא 30 און אין טאג פון דער אקאדעמיע ביי דער קאסע פון „העלענאוו"

6 שטימט פאר זשאבאטינסקי׳ן פאר די רעוויזיאניס=טישע ליסטע נומ׳ 6 6

אפעל פון 219 אמעריקאנער געלעהרטע צו דער וויסענשאפטליכער וועלט אין דייטשלאנד

נ י ו - י א ר ק. (יט"א) 219 אמעריקאנער געלעהרטע, דערונטער 142 רעקטארען פון הויך-שולען אין די פעראייניגטע שטאטען, האבען פער-עפענטליכט אנ'אויפרוף צו די דייטשע בילדונגס-ארגאנען. אין דעם אויפרוף ווערט אפעלירט צום גערעכטיגקייטס-זין און שכל-הישר פון דער דייטשער בילדונגס-מאכט און וויסענשאפטליכער וועלט, צו בעהאנדלען אויף א מענשליכען אופן די יודען און אנדערע מינדערהייטס-גרופען אין דייטשלאנד. צום אויפרוף זענען בייגעלעגט פער-זענליכע ערקלערונגען פון א גרויסער צאהל אמע-ריקאנער געלעהרטע, וועלכע זאגען זיך ארויס אין א רוהיגער אבער ענטשלאסענער פארם נעגען די יודען-רדיפות.

גרויסע אבלאוועס אויף קאמוניסטען אין שטעטינער קרייז

ב ע ר ל י ן, 16 (ספ. טעל.)

אין שטעטינער קרייז איז אדורכגעפיהרט געווארען אנ'אבלאווע אויף קאמוניסטען.

דער רעדאקטאר פון „פאלקסוואכט" האט זיך אויפגעהאנגען אין דער טורמע-צעלע.

א צווייטען קאמיניסט האט מען באלד דערשאסען.

אין אלגעמיין זענען ארעסטירט געווארען 40 פערזאן.

ב ע ר ל י ן, 16 (ספ. טעל.)

אין ווירטענבערג איז ארעסטירט געווארען אין דער היטלעריסטישער פראפעסיאנעלער ארגא-ניזאציע, וואס איז פריהער געוועזען דאס זיץ-ארט פון סאציאליסטישען פעראיין, טשעכא הפילא, וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין קאמוניס-טישער טעטיגקייט.

„איין לאגישער און בכבוד'ער ענטפער: נישט האבען קיין פערקעהר מיט דייטשען"

ל א נ ד א ן, (י.ט.א.) „דזשואיש עקאנאמיק פארום" (ארגאן פון מעלטשעט-קאמיטעט פאר'ן ווירטשאפטליכען בויקאט פון דייטשלאנד) האט אין לעצטען נומער פערעפענטליכט אנ'ארטיקעל פון סער ראבערט מאנד, דעם ברודער פון פערשטאר-בענעם און פעטער פון איצטיגען לארד מעלטשעט וועלכער שרייבט צוו. אנד.:

דאס, וואס יודען אויף דער גאנצער וועלט זאגען זיך אפ צו קויפען דייטשע סחורות און בע-נוצען זיך מיט דייטשע דינסטען איז א נאטירליכע קאנסעקווענץ פון דעם ריקויכטלאזען בויקאט, וואס די איצטיגע דייטשע רעגירונג פיהרט נעגען די יודען אין דייטשלאנד אלס טייל פון איהר אויסגע-שפראכענער פאליטיק.

די דאזיגע פאליטיק בעצוועקט אויסצוראטען 600000 דייטשע בירגער דורך דעם גרויזאמען פלאן פון צונעמען ביי זיי יעדע מעגליכקייט צו מאכן א לעבן. „פערקעהרט נישט מיט יודען" איז א נאצי-בעפעהל, וואס ווערט אויסגעפיהרט אין גאנץ דייטשלאנד.

אויף דעם דאזיגען ארויסרוף קעגען די יודען אויף דער גאנצער וועלט נעבען בלויז איין לאגישען און בכבוד'יגען ענטפער: נישט האבען קיין פערקעהר מיט דייטשען.

עס איז שווער צו פערשטעהען, פארוואס די דייטשען נעפעלט נישט דער דאזיגער ענטפער, פארוואס זיי האבען טענות, ווען די יודען העלפען זיי בלויז מיט אין דער אויספיהרונג פון זייער אייגענעם ווואונש, נישט צו האבען קיין בעציהונ-גען מיט יודען. עס איז שווער צו פערשטעהען — כל זמן מען קען נישט די דייטשע מענטאליטעט, דער דייטש איז בטבע נישט פעהיג צו פערשטעהן דעם אנדערן מענשענ'ס שטאנדפונקט, ער קען אהן ליידענשאפט נישט מסכים זיין, אז עס עקזיסטירט אנ'אנדער מיינונג ווי זיינע. ער קען עס נישט פונקט אזוי ווי עס פעהלט איהם דער זין פאר פער-פלעי און פאר טאלעראנץ, וועלכע זענען אזעלכע וועזענטליכע שטריכען פון בריטישען כאראקטער.

ענגלאנד וויל רעווידירן די גרעניצן פון אונגארן?

ב ו ד א פ ע ש ט, 16. (ספ. טעל.) „מאדזשאר אורשאג" האט היינט פערעפענטליכט אויף אנ'אנ-זעהעוודיג ארט א סענסאציאנעלע דערקלערונג פונם פאלקסאנטיק מור, דעפוטאט פון ענגלישען פארלא-מענט, אין וועלכער עס ווערט אונטערגעשטראכען די נויטווענדיגקייט צו רעווידירען דעם טראקטאט פון טריאנאן.

די דאזיגע אקציע איז שוין פעהרט געווא-רען מיט'ן ווסען פונ'ם ענגלישען אמט פאר אויסערן ענינים, און וועגען דער פראגע האט שוין דער דעפוטאט מור אפגעהאלטען א פערטרויליכע קאנ-פערענץ מיט'ן אויסען-מיניסטער סיימאן, וועלכער האט איהם בעאויפטראגט צו אנקניפען א קאנטאקט מיט די געהעריגע קרייזען פונ'ם ענגלישען אויסערן מיניסטעריום און צו געבען זיי די ענטשפרעכענדע אינפארמאציעס.

אין די נאהענטסטע טעג ווערט אויך דאס ענגלי-שע לארדען-הויז אנהויבען דיזעלבע אקציע אין זעהר ברייטע ראהמען.

„ליטואניקא" איבער קעניגסבערג

ב ע ר ל י ן, 16. (ספ. טעל.) לויט דער-האלטענע אינפארמאציעס האט זיך נאך 10 א זייגער אין אווענד איבער קעניגסבערג בעוויזען דער אעראפלאן פון די ליטווישע לופט-פליהער, „ליטואניקא". אין דעם מאמענט זענען זיי געווען גרייט צו אויסלאנדען.

לאדזער נייעס

כ' תמוז - פייערונגען אין לאדז

צוליב'ן 29-טען יאהרצייט פון ד"ר טעאדאר הערצל ז"ל

דער הייאהריגער כ' תמוז איז אדורך ביי אונז אין שטאט זעהר אימפאזאנט, עס זענען פאר-געקומען א גאנצע רייה טרויער-פערזאמלונגען אין די ארגאניזאציעס און די פערשידענע טיילען פון דער שטאט און אין א גרויסע צאהל שוהלען און בתי תפילות זענען געמאכט געווארען הזכרות דעם פער-שטארבענעם ציוניסטישען מנהיג ד"ר טעאדאר הערצל ז"ל.

די הזכרה אין סינאגאגע וואס איז פארגעקו-מען פרייטאג האט צוגעצויגען א גרויסען עולם. די הזכרה האט אפגעריכט דער קאנטאר מיט'ן כאר, וועלכער האט געזונגען א פאר קאפיטלעך תהילים באכ'ן אל מלא רחמים זענען די פערזאמעלטע זיך פונאנדערגעגאנגען.

אין „אהל יעקב" איז שבת בעת'ן דאוונען פאר-געקומען א הזכרה צוליב דער יאהרצייט פון ד"ר הערצל און די שלשים נאכ'ן טראגישען טויט פון ד"ר חיים ארלאזאראוו. די שוהל איז געווען דעקארירט אין שווארצען, עס איז געקומען א גרויסע צאהל מתפללים.

נאכדעם ווי ה' דראשינסקי האט אפגעריכט די הזכרות האט ה' משה לימאן געהאלטען א לענ-גערע רעדע וועגען די פערשטארבענע ציוניסטישע מנהיגים ד"ר הערצל און ד"ר חיים ארלאזאראוו. ה' לימאן רופט צוריק צום ריינעם, אידעאלען, של-פערזישען ציוניזם פון טעאדאר הערצל און חיים ארלאזאראוו, די רעדע מאכט א שטארקען איינ-דרוק אויף די אנוועזענדע.

אלע נדרים בעת די עליות זענען בעשטימט גע-ווארען לטובת דעם קרן הקימת לישראל.

געקאפיעט אין בויך

(2) אויף דעם ארבייטער-ספארט-פלאץ „ווי-דזעוו" (ראקיטשינער גאס) האט בעת'ן פוס-באל-מעטש נעכטען, בעקומען א שטארקען שטויס אין בויך דער 21-יעהריגער זיגמונט סיבילסקי (פיא-סעטשנא 18).

מען האט צו איהם גערופען ארויסרופען פאגאטאוויע.

ראדיא-פראגראם

מאנטאג, דעם 17 יולי 1933

11,57 צייטסיגנאל. 12,05 טראנסמיסיע פון ווארשא. 12,55 גראמאפאן, קאמוניקאטען. 4,00 טראנסמיסיע פון ווארשא און טשעכאטשינעק. 7,20 פערשידענעס. 7,35 פראגראם. 7,40 טראנסמיסיע פון ווארשא און טשעכאטשינעק.

פון אויסלאנד.

4,45 פאריז — קאמערטל - קאנצערט. 7,00 וויען — קאנצערט. 7,50 בערן — אפערע. 8,05 קעניגסבערג — קאנצערט. 8,45 שטראסבורג — קאנצערט. 9,10 הילווערסום — קאנצערט. 9,20 דאווענטרי — קאמערטל - קאנצערט. 9,25 קאפענ-האגען — שאפען קאנצערט.

פרענש-בעריכט איז פערעפענטליכט געווארען אומסגעריכט עס וועט ארויסגעגעבען ווערען א ווייס-בוך

ל א נ ד א ן, 16. (יט"א טעלעגראפיש) דאס פער-עפענטליכען דעם פרענטש-בעריכט איז פאר די ציו-ניסטישע קרייזען געקומען אומסגעריכט.

פריהער איז געווען א גרונד צו גלויבען, אז דער פרענטש-בעריכט וועט פאר'ן פערעפענטליכען צוגעשטעלט ווערען דער יודישער אגענץ און דער אראבישער עקזעקוטיוו, און אז זייערע מיינונגען און פארשלאגען וועלען גענומען ווערען אין אכט. ווייטער איז נישט קלאר, פאר וואס עס זענען נישט פערעפענטליכט געווארען די בעמערקונגען פון הויך-קאמיסאר צום פרענטש-בעריכט, דאס בעווייזט אויף אנטי-ציוניסטישע טענדענצען.

מען רעכענט אבער, אז איידער עס וועלען איינ-געפיהרט ווער'ן די בעשטימונגען פון פרענטש-בעריכט, וועט דער הויך-קאמיסאר, דעם בעריכט, מאדיפיצירען.

לעת עתה איז דער גאנצער ענין פרענטש-בעריכט איינגעהילט אין א שלייער.

עס איז נישט אויסגעשלאסען, אז עס וועט פערעפענטליכט ווער'ן א ווייס בוך מיט אלע מאטער-יאלען, וואס האבען א שייכות צום ענטוויקלונגס-פלאן פון ארץ-ישראל און אויך מיט בעמערקונגען פון הויך-קאמיסאר.

דער פרענטש-בעריכט ענטהאלט 120 זייטען.

„TOMMY BOY" היינט פרעמיערע!

CLARK GABLE, MADGE EVANS, ERNEST TORRENCE

רעזשי: Charles Brabin אין די הויפט-ראלען:

אויסער'ן פראגראם: קלאנג-צוגאבע און אקטואליטעטען.

אנהויב אין געוו. טעג 5 נאכמיטאג, שבת און זונטאג 2.30 בייטאג.

פארטראג פון י. מ. וויסענבערג

קומט פאר היינט, מאנטאג, דעם 17. ד.ח. 9 אין אוועגד, אין לאקאל פון צענטר. סוחרים-פעראיין, פעטריק. 10

מ י ט פ א ל ג ע נ ד ע ט ע ז י ס ע ן: 1) פאלעסטינע אין ליכט פון דער יודישער פא-ליטיק און פאלעסטינע אין ליכט פון דער ענגלישער פאליטיק; 2) די אויסראטונגס-פאליטיק פון היטלער'ן געגען די דייטשע יודען און די באיקאט-פאליטיק פון יודען געגען היטלער'ן; 3) קאנסטרוקטיווע הילף פאר'ן יודישען ווירטשאפטליכען לעבען, ווי: שטארקען דעם האנדעל, האנדווערקער און גרינדונג פון קאסעס.

בילעטען פון 75 גר. אן צו בעקומען אין צוקערניע „אסטאריא", פיעטריקאווער 27 און אין לאקאל פון סוחרים-פעראיין, פיעטריקאווער 10 אין די פאר-און נאכמיטאג-שעה'.

1 ציוניסטען-שוקלים שטימט פאר דער ליסטע נומער 1 ציוניסטישע ארגאניזאציע אין לאדז

ה י י נ ט, מ א נ ט א ג, דעם 17/7, 8.30 אוועגד קומט פאר אין לאקאל פון דער ציוניסט. ארגאניזאציע (שרודמ. 29) א גרויסער וואהל-מיטינג א.ד.ט. „בויענדע און צושטערנדע כחות אין ציוניזם"

מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען: דעפ. ד"ר ראזענבלאט, משה לימאן און מ. קארא.

3763 איינגאנג נור פאר שוקלים!

בעקאנטמאכונג.

צוליב נישט ריכטיגע האנדלונג פון דער סעקציע מענער-היטען-סוחרים געגען מיר, שליס איך מיך אוים פון צוזאמענארבייטען מיט דער אויבענדערמאהנטער סעקציע ביז דעם 1-טען סעפטעמבער ד. י.

מיט אכטונג

B. KLAJNBAUM

ul. Piotrkewska 31.

ליסטע נומער 7 | ציוניסט.-ארבייטס-פארטיי „התאחדות" אין לאדז, שרודמיעסקא 20 | ליסטע נומער 7

היינט, מאנטאג, ד. 17. יולי, 9 אוו. קומט פאר אין ענגלישען זאל

א וואהל-מיטינג

א. ט.

א סוף צו די הפקירות אין ציוניזם

סוועלען רעדען געוו. סיים-דעפוטאט אברהם לעווינסאן, יהודה אייגעס (ווארשא), ד"ר ז. ערלענבערג און אדוו. ש. שאיעוויטש

ל עכער אויף דער מאשין ווערען אנגענומען אויסצונייען ביי ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען-קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטאריש פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אוועגד.

אענצער צימער

פון זאפארט געזוכט

אין דער געגענד פון בזשעזשינער ביז פאמארסקא און די זייטען גאסען ביז צו די 20-ער נומערן מיט א בעזונדערען איינגאנג אפערטען אונטער P.W. אין אדמ.

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

צוריקגעקעהרט

נעמט אן פון 8—11 פריה, פון 1—2 מיטאג און פון 5—9 אוונט. זונטאג פון 10—1 בייטאג

עלעקטראנאלייזען.

פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן

פאר

גאלד, בייזשוטעריע

און לאמבארד-קוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייזען

אליזאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

וויכטיג פאר דער ארימער לאדזער בעפעלקערונג

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז ס'איז ערעפענט געווארען דאס

אמבולאטאריום

ביים פעראיין „מלבוש ערומים"

שענקעוויטשא 3/5,

וואו ס'ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ'ן ארט. שיקט אויך ארויס דאקטוירים-ספעציאליסטען מיט וויזיטען אהיים

נעהמט אויך אן געבורטען און אלע ארט אנאליזען. מינימאלע אבצאה-לונגען. די פערוואלטונג.

איבעראשענדע נייעס!

שבת, דעם 15 יולי, איז געעפענט געווארן

צום ערשטען מאל אין לאדז

א כלאדניע,

דאנסינג און פייף

„MOULIN BLEU"

אין דעם הערליך-רעמאנטירטען לאקאל

פאלודניאווא 10

„פייף" מיט קאנסומציע 60 גר.

דאנסינג — — — — — 80 גר.

ערשטקלאסיגער ארקעסטער

שבת און זונטאג פאראנקעס.

ווי זאל די יודישע לאגע אין דער וועלט נארמאליזירט ווערען?

די פראגע וועגען דער נישט-נארמאלער לאגע פון יודען אין דער וועלט איז נישט נאר א יודישע נאר אויך אן אלגעמיינע פראגע. זי איז ווייטער נישט נאר א פראגע פון דער אדער יענער מדינה, אין געוויסע מאמענטען, נאר א שטענדיגע וועלט-פראגע. דער מהות פון דער יודישער שאלה בכלל בעשטייט נאך מיין מיינונג, דער עיקר אין די שווערע קאנקורענץ-פערהעלטענישען, וועלכע עקזיסטירען אויף אלע געביטען פון ארבייט צווישען נישט יודען און יודען.

דערמיט דערקלערט זיך דאס, וואס די יודישע שאלה פערשארפט זיך איטליכעס מאל, ווען די קאנקורענץ אין דעם אדער יענעם לאנד און אויך אין דער וועלט בכלל — פערשארפט זיך. די יודישע שאלה מיט איהר שאטען, מיט דעם אנטיסעמיטיזם — פערשארפען זיך יעדעס מאל, ווען די דאזיגע קריזיסען אנטשטייען, דערגרייכען זייער העכסטען פונקט ביי דער העכסטער פערשארפונג פון קריזיס און — ווערען בילעכוויז אפגעשוואכט מיט דעם פערשווינדען פון קריזיס.

די לעצטע ווילדע ארויסטרעטונגען פון דעם אנטיסעמיטיזם אין דייטשלאנד זענען אויך א פועל יוצא דער עיקר פון דעם שווערען עקאנאמישען וועלט-קריזיס פון וועלכען דער נאך-מלחמה'דיגע דייטשלאנד האט געהאט בעזונדערס פיל אויסצושטיין, דער דאזיגער קריזיס איבאיינעם מיט דער איהם שטענדיג בעגלייטענדער דעמאראליזאציע, האט געגעבען א בעגרעניצטען, פאטאלאגישען אנטיסעמיט היטלערן די מעגליכקייט ארויסצוטרעטען קעגען די דייטשע יודען מיט א נישט-דערהערט ווילדער אויסראטונגס-פאליטיק!

לעזען די יודישע שאלה דורך דעם פטר'ן יודען איז געוויס דער ראדיקאלסטער און דער עלטעסטער מיטעל פון אלע אנטיסעמיטען פון אלע צייטען. לענדער און פעלקער; און דאך האבען די נישט דערהערטע רדיפות אויף יודען מצד דעם היטלעריסטישען דייטשלאנד אויפגעטרייסעלט דעם געוויסען פון דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט! עס איז פאר דער וועלט קלאר געווארען, וואהין, אונטער דעם דרוק פון קריזיס, אטאווויסטיש אויפגעלעבטער חיה'שער „טעאוטאנישער גייסט" קען פערפיהרען די וועלט, אויב זי וועט זיך נישט מיט פעראייניגטע כוחות ענטשלאסען אנטקעגענשטעלען קעגען איהם.

די פערפאלגונגען פון די מעוטים אין אלע לענדער הויבען זיך אן פון יודען און נעהמען אן די ערגסטע אכזריות'דיגע פארמען קעגען יודען, ווייל זיי האבען קיין אייגען לאנד נישט. ביי אלע אנדערע פעלקער האבען זייערע מעוטים אין אויסלאנד די מעגליכקייט אנצושפארען זיך אן דייער פאטערלאנד, וואו זיי זענען א רוב און קענען זיך נוקם זיין אן דעם מעוט פון דער פערפאלגענדער מלוכה... דעריבער מוז די דאזיגע שיצענדע ראלע בנוגע יודען איבערנעהמען אויף זיך די פעלקער-ליגע! ביי דער פעלקער-ליגע מוז ארגאניזירט ווערען א שטענדיגע און זעלבסטשטענדיגע יודישע סעקציע, וועלכע זאל פארשען און זוכען וועגען און מיטלען, כדי צו נארמאליזירען די קאנקורענץ-פערהעלטענישען צווישען יודען און נישט-יודען.

עס מוזען אויסגעארבייט ווערען דורך דער פעלקער-ליגע געוויסע שטראפען („סאנקציעס"), וועלכע זאלען אפשרעקען די רעגירונגען, וואס האלטען, אז דער יודישער מעוט איז א הפקר-זאך און מען קען איהם אוועקשטעלען אויסער-האלב פון געזעץ ווי דאס טוט איצטער די ווילדע און מיאוסע טעאוטאניש-נאציסטישע רעגירונג אין דייטשלאנד! די בויקאט-סאנקציע למשל, ווען זי וואלט דורך אלע אדער כמעט אלע מלוכות אונטערגענומען ווערען, וואלט נאך אינגיכען געקענט ברענגען די דייטשען צו דער קאפיטולאציע פאר דעם אַרעאָפּאַג פון דער פעלקער-ליגע.

ווייטער מוז די פעלקער-ליגע זיין גענוג שטארק און קאנסאלידירט, כדי צו קענען איזאלירען די פאגראם-מאכענדע מלוכה און אנווענדען קעגען איהר אויך ערנסטערע סאנקציעס.

ווען אלע פעלקער וואלטען געשטאנען אויף דער זעלביגער נידעריגער מאראלישער מדרגה, ווי די היטלעריסטישע דייטשלאנד, וואלטען זיי געקענט אנווענדען לגבי דייטשלאנד, ווי לגבי איטליכער האלב-ווילדער מדינה, די זעלביגע סאנקציעס ווי די, וועלכע די דייטשען ווענדען אן לגבי זייערע מעוטים, זיי וואלטען זיך אויך געקענט פאר דער וועלט פערענטפערען מיט א ראסען-שווינדעל, וועלכער קען זיך אויך גאנץ פיינג אנשפארען אן כללמו'שטע „אנטראפאמעטרישע, גענויע מעסטונגען" און אנדערע באוויזען פון דייטשען דאקטרינאריזם... עס קענען זיך אבער ציוויליזירטע פעלקער נאר זעלטען דערוועגען אויף אזוינע „סאנקציעס"....

וואס איז שייך דעם בענעהמען זיך פון יודען בנוגע צו אנטי-יודישע סאנקציעס, מוזען זיך יודען היטען פון ארפלאזען זיך ביז צו נקמה-אקטען, אבער מיט דעם מוזען זאך אלע מסכים זיין, דאס הפקר-מאכען יודען אין דייטשלאנד און דאס אפנעהמען ביי זיי דעם רעכטס-שוץ — מוזען יודען אין דער גאנצער וועלט פריי מאכען די הענט לגבי דייטשלאנד! יודען מוזען אנווענדען א דרוק אויף די פערפלוכטע היטלעריסטישע מדינה, נישט פעראבזוימענדיג זיך צו שטארק אין די מיטלען — לגבי א רעגירונג, וואס דערגייט ביז צו אזא ווילדקייט זענען כמעט אלע מיטלען, וואס מע קען אויף איהר א ווירקען, עס איז דרוק — כשר!

[illegible] יודען פון דער גאנצער וועלט מוז געפיהרט ווערען וואס לענגער און וואס אויסגעהאלטענער.

אין פאליטישען פרט ווערען פאר יודען אלץ קלארער אנגעצייכענט צוויי עיקר-ליניען: אין מערב אייראפע מוזען זיך יודען האלטען בנוגע דייטשלאנד ביי דער פאליטיק פון ענגלאנד, פראנקרייך און אין צענטראל- און מזרח-אייראפע ביי דער פאליטיק פון די סלאווישע פעלקער, וועלכע זעלען זיך מוזען מיט פעראייניגטע כוחות אנטקעגענשטעלען דער געפעהרליכער גערמאניש - יאפאנישער עקספאנסיע....

3

דער הויפט-תנאי אבער, דער עיקר פון אלע עיקרים, בכדי צו קענען נארמאליזירען די יודישע לאגע אין דער וועלט און בילעכוויז — צו לעזען די יודישע שאלה, אויף א ראדיקאלען אופן, איז דער ציוניזם! יודען מוזען בעקומען א נאציאנאלע היים אין ארץ-ישראל.

נישט נאר יודען, נאר די גאנצע וועלט איז דערין פעראינטערעסירט. און דעריבער מוז די פעלקער-ליגע מיט דער ענגלישער מאנדאטאר-מאכט בראש עפענען די טויערען פון ארץ-ישראל פאר יודען וואס ברייטער, נישט רעכענענדיג זיך מיט קיין אנדער זאך, חוץ דעם אויבענדערמאנטען ציל און דעם אמת'ן אויפנעהמונגס-כח פון לאנד.

ד"ר. יעקב וויגאדזקי.

די בלוטיגע נאכט אין קעפעניק

געשילדערט פון א סאציאל-דעמאקראט וועלכער האט איבערגעלעבט שוידערליכע טארטורען

אין דעם דייטשען סאציאל-דעמאקראטישען ארגאן „נייער פארווערטס" וואס גייט ארויס אין פראג, ווערט געשילדערט פאלגענדע שרעקליכע מעשים תעתועים וואס די היטלער-באנדיטען האבען אדורכגעפיהרט אין דער שטאט קעפעניק.

— איך האב געוואוינט — שרייבט א אנגעזעהענער סאציאל-דעמאקראט צוזאמען מיט מיין פרוי אין א הילצערן הייזעל נעבען קעפעניק, דעם 22-טען יוני 4 א זייגער פארטאגס האט עמיצער שטארק אנגעקלאפט אין מיין טיר, ווען איך האב מיך אויפגעוועקט, האב איך געזעהן ארומגערינגעלט דאס גאנצע הויז מיט היטלער-שטורמיסטען וועלכע האבען מיך געדראהט גלייך צו דערשיסען. זיי האבען מיך ארייגענומען אין אויטא, אין וועלכען עס איז שוין געזעסען ארעסטירט מיין חבר פראנץ קייזער. מען האט אונז אפגעפיהרט אין דער קעפעניקער געריכטס-תפיסה, דער אנפיהרער פון די שטורעם-לייט האט געשריגען אויפ'ן קול: „אויף דער גאס זאל מען נישט שלאגען", קוים האבען מיר נאר איבערגעטראגען דעם געריכטס-בנין — האט זיך עס אנגעהויבען, מען האט אונז געטריבען ווי הינט ביז צו דער תפיסה, אין וועלכער עס זענען געשטאנען צעהן יודען מיט דעם פנים צו דער וואנט. די פאדלאגע און די ווענט זענען געווען בעפלעקט מיט בלוט, אנ'אלטע פרוי, וועלכע האט געבלוטיגט פון מויל און דער נאז, האט געמוזט וואשען די פאדלאגע, איינער פון די שטורעם-לייט האט מיך געפרעגט: קענסטו די דאזיגע זונה? איך האב אנגעקוקט די פרוי, און מיט דער גרעסטער שרעק, האב איך אין איהר דערקענט די מוטער פון מיין אייגענער פרוי.

דער היטלער-באנדיט האט דאן אויפגעפאדערט מיין חבר קייזער אז ער זאל אנ'אנדערען ארעסטאנט געבען מיט דער פויסט, אין פנים. ווען קייזער האט דאס באלד נישט געטאן, האט ער געקריגען אזא זעץ, אז דער קאפ איז איהם געשפאלטען געווארען אנקלאפענדיג אין דער וואנט.

דאן זענען די ארעסטירטע יודען געטריבען געווארען מיט שטעקענס, אז זיי זאלען זיך געגענזייטיג זיך שלאגען, ביז זיי וועלען זיך צעבלוטיגען. ביי אלעמען האט מען געהאט אפגעשוירען די האהר און די בערד.

ביי מיר האבען די חזירים אויסגעשניטען א האקענקרייץ אויף דער ברוסט.

אלע ארעסטירטע האבען דאן געמוזט אדורכגעהן צעהן מאל דורך א בראנד-טוליער פון חיה'שע שטורמיסטען, און דערביי זענען מיר געשלאגען געווארען מיט שטעקענס און שפיצרוטען.

עטליכע עלטערע יודען זענען דערביי געפאלען און געחלשט, אין דעם מאמענט האט מען געברענגט צו שלעפען דעם 55-יעהריגען בעקאנטען סאציאל-דעמאקראט פאול עסען (דעם אויבערדערמאנטען האבען די היטלער-באנדיטען ערשט (עהערבכטען דערמאנטעס!) פון די קלעפ איז ער שוין געווען בלינד אויף אנ'אויג, דא האט מען איהם ערשט אנגעהויבען אויף א נאמת צו שלאגען, מען האט ארונגעריסען די הויזען מיט אייזערנע ריטען, אויף דעם ענטבלויזטען קערפער, ביז ער האט פערלוירען דאס בעוואוסטזיין.

די בלוטיגע ארגיע האט דערמיט נאך נישט אויפגעהערט, ארעסטירטע וועלכע האבען נאך געקענט שטיין אויף די פיס, האבען געמוזט אונטער דער קאמאנדע פון שטורמיסטען שעה'ן לאנג זיך באקסען. איך האב געמוזט זיך באקסען מיט א מענש וועלכען איך האב נישט דערקענט צוליב דעם, ווייל זיין פנים איז געווען איין בלוטיגע מאסע.

דאן זענען אלע ארעסטירטע איבערגעפיהרט געווארען אין אייבצעל-קאמערען, וואו עס האבען זיך אנגעהויבען די אמת'ע טארטורען.

אין 53-יעהריגע פרוי איז געווארען אזוי שרעקליך צושלאגען אז זי איז משוגע געווארען, איצט געפינט זי זיך אין משוגעים-הויז.

איך אליין האב געזוכט מיטלען וואו צו אנטלויפען, און דאס האט זיך מיר איינגעגעבען. איך שילדער איצט פאר דער וועלט, די בלוטיגע נאכט אין קעפעניק, וועלכע וועט בלייבען אנ'אייביגער שאנדפלעק אין דער געשיכטע פון דייטשלאנד.

ווי אזוי הערצל האט געשריבען אייגענהענדיג א העברעאישען בריף

א נאך נישט בעקאנטער פאקט פון'ם לעבען פון ציוניסטישען פיהרער

הערצלס צארט געפיהל האט איהם אמאל אפגעהאלטען פון א שריט, פון וועלכען ס'האט זיך געדאכט, אז ס'איז דערפון אפהענגיג דאס גליק פון ציוניזם.

געלד האט די ציוניסטישע בעוועגונג תמיד געדארפט. על-כל-פנים האט מען געקאנט מיינען, אויך שוין אין הערצלס צייטען, אז מיט געלד, מיט א סך געלד, קאן מען אויפטון מי יודע וואס, און ווי האט הערצל געשטרעבט, צו פערשאפען דער בעוועגונג גרויסע קאפיטאלען! און דאך האט ער זעהר נישט געצויגען, זיך אריינצולאזען אין אנ'עסק אריין, וואס ס'האט זיך געהאט געמאכט, אז איינער האט געוואלט איבערגעבען הערצלען עפעס א ריזיגע סומע געלד.

דער עולם אין ווין דעמאלט ארום הערצלען, האט תחילת נישט געקאנט משיג זיין אזא בעציהונג. זיי האבען אין דער זאך געזעהן גאנץ און האבען רק געוואלט מיטשלעפען הערצלען, האט ער זיך אבער נישט געלאזט. ס'האט זיך געהאנדעלט אין א רוסישען יודען אין ווין, וועלכער האט געלאזט זאגען, אז ער האט ש' אלף רו"כ, ד. ה. גאנצע זעקס הונדערט טויזענד קראנען, און דאס וויל ער איבערגעבען אין הערצלס אייגענע הענד לטובת דעם ציוניזם. האט הערצל זיך אבער פערהאלטען צו דער זאך זעהר סקעפטיש, כמעט נעגאטיוו, ער האט נישט אקצעפטירט די געמאלדענע איינלאדונג צו דעם יודען אין הויז אריין.

באלד האט מען טאקע געזעהן, ווי הערצלס חוש איז געווען ריכטיג. עפעס איז איהם דער בעל-דבר נישט געפעלען. ווערדליג ער האט געהערט איבער איהם. און אז אנדערע, ציוניסטישע עסקנים, זענען צו דעם יודען געגאנגען. ערשט דאן האבען זיי אליין תיכף איינגעזעהן. געטראפען האבען זיי אנ'אלטען בחור, אנ'אויסטערלישען נאר שוין, אין א שטיבעל ד' על ד', אנגעפולט מיט א גאנצער אויסשטעלונג ווין-סארטען אין פלעשער, ער איז געווען לויט-שיפער. געלד האט ער טאקע געהאט צו געבען, אבער קרובים האבען זיך אויף יא און ביין געיאוועט און געלעגט א יד אויף זיין צורכענונגס-פעהיגקייט און פערמעגען. אקארשט האט הערצל נאך געהאט צו טון אין די געריכטען אויך איבער דעם יודען און זיין טעכטער מיט זיינע קרובים.

האט זיך, אין דעם דאזיגען פאל הערצל געוואוסט ארויסצוהיטען פון א מיאוס'ער ענטוישונג, אזוי איז געווען אנ'אנדערער פאל, וואו הערצל האט זיך יא געלאזט פערנארען. אין א הארץ-קלאפענדיגער [illegible]

פון ש. פיקער (וויען)

נישט געחלומ'ט. באמת האט דאך הערצל געוויס געחלומ'ט, פון ציונ'ס גליקען ווי גליקליך, האט ער זיך געפיהלט, ווען עס האט זיך איהם געטרוימט א דאכט, אז אט-אט קריגט מען אזוי פיל און אזוי פיל געלד!

אט די מעשה איז עד היום אפשר קיינעם נאך נישט בעקאנט געווארען. הערצל האט זי אויך ווייטער נישט מעהר דערצעהלט. דער, וואס האט זי מיר איבערגעגעבען איז אנ'איש מהימן, טאקע געווען א סעקרעטאר ביי הערצלען, ס'איז דער אלטער סאמועלי, וועלכער לעבט נאך אין ווין און וועלכען מ'קאן הייגט נישט און נישט זיין עולם האמת'דיגען ברודער, דעם העברעאישען דיכטער בתן נטע סאמועלי אין גאליציען, האט מען איהם בעסער געקענט.

סאמועלי איז געווען — נאך בערקאוויטשען — הערצלס בן-בית אלס מומחה אין יודישקייט, אלס העברעאישער קארעספאנדענט, פרעסע-רעפערענט א אז. וו. ממילא פלעגט אויסקומען, אז הערצל האט אמאל ביי איהם שואל עצה געווען אויך, בפרט, אז ס'איז פארגעקומען עפעס א יודישע פשט'עלדיגע זאך. און ס'איז געווען גענוג דערפון פלוצען דאך יודען מארבע כנפות הארץ שיקען בריף און אידזאי אויפגעבען פשט'לעך.

קומט איינמאל אן א פרעכטיג געשאקטער און געציקעלטער העברעאישער בריף מיט תהלות-יתשבחות און ברכות עד בלי די און מיט א געוואלדיגען אנבאט. דער שרייבער איז הערצו נאך נישט ווענינגער ווי א בישאף, אנ'אריסטאקראט פון טיף רוסלאנד גופא. און ער בעט, מ'זאל ביי איהם אננעהמען זיין אוצר, עפעס אנ'אכט מאל מאה אלף קארבונס (קערבלין), דאך מיט א תנאי: דער מלך ישראל הערצל זאל איהם קודם תיכף שרייבען אן ירק אייגענהענדיג א בריף בעברית ממש.

נו, איז דאס געווען א בערוהע ציטערען פון הערצלען. אט ווערטען אויפגעריבט. אבער איין שטיקעל מניעה: ווי אזוי שרייבט מען העברעאיש און טאקע עהרליך אליין. ס'איז געווען א טאג פול פערלעגענהייט און הארץ-פלאטערניש ביי הערצלען. „נו, תלמוד'ישער קאפ, לאזט שוין הערען אנ'עצה"! — האט ער אלץ געוועדעט זיך צו סאממועלן, ביז יענער איז געפאלען אויף הסברה, אפצוצייכענען א בריף אין כתיבות (דרוק-אותיות) און הערצל האט דעם בריף נעבען געמוזט מיט שווייס באמאלען.

אזוי האט מען דעם אייגענהענדיגען בריף הערצלס צו מזל אוועקגעשיקט קיין טיף-רוסלאנד צום בישאף מיט א בעגלייט-בריף צו א יודען, אויף וועמענס אדרעס דער ב'שאף האט פערלאנגט ענטפער. מ'האט געווארט אויף תשובה, אבער ממש מיט שלאפלאזע נעכט, אז קיין תשובה איז אבער נישט געקומען! אזוי האט מען אורגירט נישט איין מאל מיט הארץ-ווייטאג, ביז מ'האט דאך ענדליך דערלעבט צו זעהען א נייעם בריף.

ווי ביטער איז דאס געווען, אז דער „בישאף" האט דאס מאל אויפגעקלערט, אז ער איז בלויז א פסעודאנים, אין דער אמת'ן אבער דער בעל-אדרעס גופא. א יונגעל א משכיל, וועלכער איז נישט מעהר אויסען געווען ווי צו דערשנאפען הערצלס א כתב יד, מיצה וביה איז דער זיכערער מיינונג, אז הערצל שרייבט העברעאיש.

פערבאנד פון געוו. פראנט-זעלנער און רעזערוויסטען „יהודה"

ווארשא, (י. ט. א.) די טעג האט זיך ארגאניזירט א פעראיין פון געוו. יודישע פראנט-זעלנער און רעזערוויסטען א. נ. „יהודה". דער פעראיין שטעהט אויפ'ן באדען פון יודישער קאלאניזאציאנס-ארבייט אין ארץ-ישראל. דער פעראיין האט אלס ציל צו פערשפרייטען טעכניש וויסען, פערפולקאמונג פון פאך-ידיעות און צופאסען זיי צו די ארץ-ישראל-בעדינגונגען. דער פעראיין פיהרט א קולטור-ארבייט אין העברעאישען גייסט און נעמט א טעטיגען אנטייל אין דער רעאליזאציע פון דער יודישער מלוכה. די הויפט-קאמענדע פון „יהודה" פיהרט איין טעכנישע קורסען פאר שאפערן און מאטאציקליסטען, קורסען פון העברעאישער שפראך. פעלעסטינאגראפיע, גימנאסטישע איבונגען, וואסער-ספארט און אפטיילונגען פאר יורידישער און מעדיצינישער הילף ווי אויך פאר ארבייטס-פערמיטלונג. דער זיץ-ארט פון דער הויפט-קאמענדע „יהודה" איז ווארשא, דלוגע 26, וו. 6. טעלעפאן 12-22-68.

———):o:(———

נייער פאלקסבלאט

דאס ראדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג 17 יולי
כג
תמוז תרצ"ג

זון-אויפגאנג 3.31
זון-אונטערגאנג 7.52

ראבינאט גיט ארויס דאקומענטען, צו וועלכער קיינער בעקענט זיך נישט

נעכטיגע זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג

נעכטען איז אונטער'ן פארזיץ פון פרעזעס מינצבערג פארגעקומען א זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג. ביים אנהויב פון דער זיצונג איז אדורכגעלייענט געווארען א בריף פון בילדונגס-מיניסטעריום, אז ס'זענען נישט פארהאן קיין שום מניעות, אז

די יודישע קהלות זאלען סובסידירען דעם יודאאיסטישען אינסטיטוט אין ווארשא.

אויף דער ווענדונג פון לעגיאניסטען-פארבאנד אין לאדז, איז בעשלאסען געווארען צו אסיגנירען 50 זל. אויף דער אקציע, וואס ווערט דורכ'ן פערבאנד אדורכגעפיהרט

איינצוקויפען א אעראפלאן פאר דער מלוכה

אלס מתנה פון דער בעפעלקערונג פון דער לאדזער וואיעוואודזטווע.

דער שול-אינספעקטאר האט מיטגעטיילט, אז דאס ווארשעווער קוראטאריום האט צוליב פעדאגאגישע טעמים, נישט בעשטעטיגט דעם לייטער פון דער קהלה'שער תלמוד-תורה, הענעך קארמאן, דער ענין איז איבערגעגעבען געווארען דעם קאמיטעט פון תלמוד-תורה.

אויף איינצוקויפען

א פעלד-קוך פאר'ן לעגיאן אויפ'ן נאמען בערעס יאסעלעוויטש.

איז בעשטימט געווארען 200 זל.

דאן איז בעטראכט געווארען פאלגענדער טשעקאווער ענין:

אין שחט-הויז

האט זיך געווענדעט א געוויסער אברהם פאזנאנסקי מיט א בריף פון ראבינאט, אז איהם איז ערלויבט ארייננצוקומען אין שחט-הויז. דער וועטערינאר - אינספעקטאר האט דעם בריף איבערגעשיקט אין קהלה-פערוואלטונג, מיט דער אנפראגע, צי די קהלה איז מסכים דערצו. דער פרעזעס האט אנגעפרעגט דעם ראבינאט, וועד עס האט ארויסגעגעבען דעם דאזיגען בריף, קיינער האט זיך דערצו נישט מודה געווען, צוליב דעם, האט די קהלה-פערוואלטונג בעשלאסען, אז

פון ראבינאט טאר מען נישט ארויסגעבען קיין שום דאקומענט אהן אנ'החלטה פון גאנצען ראבינאט.

יעדער דאקומענט, מוז אויך זיין קאנטר-אסיגנירט דורכ'ן גענעראל-סעקרעטאר פון ראבינאט.

דער מאגיסטראט האט זיך געווענדעט צו דער קהלה, אז פאר דעם צושטעלען פון מאטעריאל פאר דער עווידענץ פון דער יודישער בעפעלקערונג, מוז די קהלה צאהלען 425 זל. א חודש. עס איז בעשלאסען געווארען צו בעפולמעכטיגען דאס פרעזידיום זיך משתדל צו זיין ביים רעגירונגס-קאמיסאר, אז די סומע זאל פארקלענערט ווערען.

פאר די זומער-קאלאניעס, וואס ווערען געפיהרט דורך „נותן-לחם" איז בעשטימט געווארען 500 זל., פאר „קבוץ-באראכאוו" — 100 זל.

עס איז גענומען געווארען צו קענטניש דער בעשלוס פון דער ווירטשאפטס-קאמיסיע, אז צוליב דעם אפטען אנפאלען פון

צובראכענע מצבות אויפ'ן אלטען בית-עולם.

זאל דער געמויערטער צוים גוהעכערט ווערען און ארומגענומען ווערען מיט שטאכעל-דראהט.

נייע עקספארט-מעגליכקייטען קיין פאלעסטינא

(2) די לאדזער האנדעלס-ספערען אינטערעסירען זיך אלץ מעהר מיטן עקספארט קיין פאלעסטינא.

לויט דער מיינונג פון לאדזער סוחרטום, עפענען זיך אין פאלעסטינא – אין שייכות מיטן באיקאט פון די דייטשע סחורות – נייע ריזיגע מעגליכקייטען פארן פוילישען עקספארט אויף פערשידענע ארטיקלען, און ספעציעל פאר לאדזער, ווי גארן, בוימוואל און וואל-אויסארבייטונגען, זיידענס, זאקען, וועש, טריקאטאזש און געוויסע מינים פון קליידער-קאנפעקציע.

אין די היגע סוחרישע קרייזען בעמיהט מען זיך איצט אויסצוניצען די אנקומענדע בעלעגענהייטען צו פערשטארקען דעם לאדזער עקספארט.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. דאנצער (זגערזשער 57), וו. גראשקאווסקי (11 ליסטאפאד 15), ס. גארפיין (פילסודסקיעגא 54), ס. בארטאשעווסקי (פעטריקאווער 164), ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 28), א. שימאנסקי (פשעגדזאלניאנא 75)

שיער איבערגעפארען א קליינעם יודישען יונגעלע

(2) נעכטען איז לעם קרוטשע 13 שיער איבערגעפאהרען געווארען דורך אנ'אויטא דער 2-יעהריגער שמואליקל פרידעל.

נאר א דאנק דער קאלטבלוטיגקייט פונ'ם שאפער איז דאס קינד ניצול געווארען פון א זיכערען טויט.

פאליציי האט צונויפגעשטעלט א פראטאקאל זיין פאטער, יצחק פרידעל.

זעלבסטמארד פון א היימלאזער

(2) מחמת ארבייטסלאזיגקייט און נויט האט זיך נעכטען אויף א באנק אין אלעיע-קאשטשושקי, פער'סמ'ט מיט עפעס אנ'אומבעקאנטען סם די 33-יאהריגע בראניסלאווא גראבארטשיק – א היימלאזע.

אין א שווערען צושטאנד האט זי פאגאטאוויע אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

אונטער די רעדער פון א דראזשקע

(2) נעכטען איז ארונטערגעפאלען, אויף ראג אנדזשעיא און ליפאווא, די 22-יעהריגע שיינדעל ליבערמאן (ליפאווא 69).

פאגאטאוויע האט זי אפגעפיהרט אהיים.

דעם דראזשקער איז געלונגען צו ענטלויפען אומבעשטראפטערהייד.

פון „חסד של אמת"

עס איז פארגעקומען די קאנסטיטואירונג פון דער נייער פערוואלטונג. אלס פרעזעס איז אויסגעוועהלט געווארען ה' צ. הערשענבערג, וויצע-פרעזעסען: הערש מרדכי ליבערמאן, הרב ר' שמחה טרייסטמאן, קאסירער – א. מאללער, סעקרעטאר – א. פעליקס, מנחמי אבלים שטיצע-קאנטראלער – ה' י. שייע, ווירט – ה' א. וואלפיש, משמורים-קאנטראלער – ה' פאדלאווסקי, פארמאל-קאמיסאר – ה' א. צשאמיינסקי, אינקאסענטען-קאנטראלער – א. צשאמיינסקי, פערוואלטונגס-מיטגלידער: פרנס אברהם פק, יוסף כואנאוויטש, לייזר פליוואצקי, גרשון ניימאן, דוד הערש זילבערשטיין.

ציוניסטען!

צוריק צום ריינעם, אירעאלען ציוניזם, שאפט א מעכטיגע און איינהייטליכע ציוניסטישע ארגאניזאציע!

1

ביי די וואהלען צום קאנגרעס אגיטירט און שטימט פאר ליסטע נומ' 1

וואס ס'דערציילט דער פערוואונדעטער שמואל זילבערשטיין

א מיטארבייטער פון „נ. פאלקסבלאט" האט נעכטען בעזוכט דעם פערוואונדעטען אין שפיטאל

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט איז אויפ'ן הויף אויף קאטשושקי 21 בעת א געשלעג פון רעוויזיאניסטען מיט עטליכע יוגענדליכע פון די ליבקע פועלי ציון, וועלכע האבען פערשפרייט אנטי קאנגרעס-אויסגאבען, שווער פערוואונדעט געווארען דער ליבקער פ.צ. דער 20-יעהריגער שמואל זילבערשטיין, זילבערשטיין האט בעקומען 3 טיפע וואונדען מיט מעסערס און אין א שווערען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אין צוזאמענהאנג דערמיט איז ארעסטירט געווארען דער מיטגליד פון ברית החייל וואלפיש יואל כער איז עהרענעכטען בעפרייט געווארען.

אונזער מיטארבייטער האט נעכטען בעזוכט אין ראדאגאשטשער שפיטאל דעם פערוואונדעטען שמואל זילבערשטיין. די ערשטע צוויי טעג איז זיין צושטאנד געווען א זעהר ערנסטער, היינט איז איהם אביסעל לייכטער און דער דאקטאר האט אונז ערלויבט צו רעדען מיט איהם. זילבערשטיין איז אויפ'ן אפגעשוואכט, ער האט אבער, אז ער ווערט געזונד ווערען.

ווי ער דערציילט האט ער איינגאנצען די אנטי-קאנגרעס-צייטונג נישט פערקויפט. ס'האבען פערקויפט אנדערע יוגענטליכע „פועלי ציון", ער אליין איז האלב 10 אין אוונט ארומגעגאנגען פון לאקאל „געזעלשאפט פריינד פון ארבייטענדען פאלעסטינע" און געוואלט גיהן אין דער ביבליאטעק טוישען דאס בוך וואס ער האט געהאט אין האנד. אויפ'ן הויף האט ער בעמערקט גאנצע גרופעס מונדירטע און נישט-מונדירטע רעוויזיאניסטען, וועלכע זענען געקומען פון מיטינג. וואס איז טאר געקומען ביי די רעוויזיאניסטען און האבען פערטאגט די יוגענדליכע פועלי ציון. דאביי איז געקומען צו א געשלעג. ווען די רעוויזיאניסטישע גרופע איז שוין געווארען גרויס און מ'האט שוין בעקומען געגוג טרוקענע קלעפ זענען די פועלי ציון אנטלאפען צו דער באס צו, בלויז ער, זילבערשטיין האט געוואלט צוריק ארויפגיין אין דער געזעלשאפט ער האט אבער דאס נישט בעוויזען צו טון, ווייל עס האבען איהם ארומגערינגעלט א גרעסערע גרופע וועלכע האבען איהם בעלייגט מיט קלעפ. און ווען ער האט גערופען נאך הילף, האט ער בעקומען מיט מעסערס. איין וואונד האט ער בעקומען אין בויך און צוויי אין דער פלייצע. זילבערשטיין מיינט אז ס'האט געשטאכען נישט איינער נאר צוויי פער זאן: איינער אין בויך און גלייכצייטיג דער צווייטער אין די פלייצעס.

ווער דאס האט געטון, האט ער, פערשטייט זיך, נישט געקענט זעהען, באכמעהר הערפאר, ווייל ער האט גלייך פערלוירען דאס בעוואוסטזיין, אזוי זיך אויפגעוועקט ערשט אין שפיטאל

דאס סוחר'טום בעמיהט זיך ווידער

וועגען פערקלענערען דאס אונערטרעגליכע דירה-געלד

(2) די ווירטשאפטליכע ספערען זענען שוין זייט עטליכע טעג געווען איינפארמירט וועגען דער גרונדלאזיגקייט פון די קלאגען, מכוח'ן רעדוצירען דאס דירה געלד.

אין שייכות דערמיט זענען לעצטענס אין א רייה סוחרים-פעראייגען — טראץ די זומער-פעריען — צוזאמענגערופען געווארען אויסערארדענטליכע אלגעמיינע פערזאמלונגען, געווידמעט ספעציעל דעם פראבלעם פון פערקלענערען דאס דירה-געלד.

אויף די דאזיגע פערזאמלונגען זענען בפרוטיות ארומגערעדט געווארען די פראגען וועגען דער השפעה, וואס דאס הויכע דירה-געלד האט אויף די קרייזס-געשעפטען פונ'ם סוחרטום.

אלס בעוויין פון דער דאזיגער טרויעריגער ווירקונג קען דינען דער פאקט, וואס, וואס-א-טאג וואקסט אלץ די צאהל פון פרייע לאקאלען, וועלכע די סוחרים פערלאזען, ווייל צאהלען דאס דירה-געלד אין דער איצטיגער הויך איז אבסאלוט אונמעגליך.

אויף די אפגעהאלטענע פערזאמלונגען זענען אנגענומען געווארען בעשלוסען, דאס די איניציאטיוו פון אייניגע הויבעזיצער צו רעדוצירען דאס דירה-געלד לעזט נאך נישט דאס פראבלעם, און עס איז אבסאלוט נויטיג, אז אין דעם ענין זאלען זיך אריינמישען די רעגירונגס-פאקטארען.

אין שייכות מיט די רעזולטאטען פון די בעראטונגען וועלען אין די נאענטסטע טעג אין די סוחרים-צענטראלעס און אין דער האנדעלס- און אינדוסטריע-קאמער אין ווארשא א-ויסגעשיקט ווערען מעמאריאלען, אין וועלכע עס וועט ווערען אויפגעקלערט תיכף אונטערצונעהמען אנ'אקציע צו רעדוצירען די שווערע משא פון די דירה-געלדער.

1 די ליסטע פון שעפערישע און בויענדע ציוניזם — 1

איז די פעראייניג. ליסטע פון ציוניסטישע צענטראל-קאמיטעט נומ' 1

פיער פערזאן שווער פערוואונדעט

פאטאלער צוזאמענשטויס פון א מאטאציקל מיט א ראוווער

(2) נעכטען האבען זיך אין רודא-פאביאניץ צוזאמענגעשטויסען א מאטאציקל, אנגעפיהרט פונ'ם עלעקטראווניע בעאמטען פעליקס וולאדזשימירסקי (סאוויגסקיעגא 28) מיט א ראוווער, אויף וועלכען עס איז געפאהרען דער 14-יעהריגער ראמאן פאגלעמבסקי.

אינם מאטאציקל-קישעל זענען געזעסען: וולאדזשימירסקיס ווייב, די 35-יעהריגע קלארא און איהר חבר'טארין, די 35-יעהריגע אפאלאניע סאפיאן.

די אלע פיער זענען זעהר שווער פערוואונדעט געווארען, און מ'האט זיי אריבערגעפיהרט אין שפיטאל אויף דער דרעווינאווסקא גאס.

Dr. med. H. LUBICZ

ספעציאליסט פאר וועגערישע און געשלעכטס-קראנקה.

צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32.

נעהמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אוונט, זונטאג פון 9—11 בייטאג.

וואס איז די מעשה?

צי איז עס ניט א מיז היטלער-בעוועגונג צווישן די באטשאנעס?...

(2) די פויערים פון די דערפער אין פעטריקאווער קרייז זענען שטארק בעאומרוהיגט פון דער מערקווירדיגער דערשיינונג וואס דריקט זיך אויס אין דעם אויסטערלישען אויפפיהרען זיך, פון די באטשאנעס היי-יאהר.

זיי דערציילען נעמליך, אז זייט א געוויסע צייט קומען אן מתנות באטשאנעס פון דרום, בעזעצען זיך, צייטווייליג אויף די פעלדער, פעראייניגען זיך מיט די היימישע באטשאנעס, האלטען אפ מיט זיי געהיימנישפולע אסיפות און פליהען אפ אויף צפון..

די וויזיטען פון די דרום-געסט ווירקען זעהר שלעכט אויף אונזערע היימישע בעלי-שנאבעל די וועהרען טרויעריג, לאזען אונטער די שנאבלען, טאקי, און עפעס אנ'אומרוהיגקייט בעהערשט זיי.

חוץ מזה הערען זיי אויף צו לייגען אייער, און אין עטליכע טעג: שפעטער פליהען זיי אויך אפ אויף צפון.

אינטערעסאנט איז נאך דער פרט, וואס די דערשיינונג לאזט זיך אויך מערקען אין אנדערע פאוויאטען פון דער לאדזער וואיעוואודזטווע.

די אבערגלויבישע דארפישע בעפעלקערונג האלט די דאזיגע אויסטערלישע דערשיינונג פאר א סימן פון א גרויסער קאטאסטראפע.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע. אלע ארט שטראלען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

נעמט אן פון 8—2 און פון 5—9 אוונד

בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

צום 18. ציוניסטישן קאנגרעס

אינטערוויאו מיט די אנפיהרער ספּעציעל פאר׳ן „נייעם פאלקסבלאט"

יוסף לעוויל

פארזיצער פון צ. ק. „התאחדות"

די ציוניסטישע ארבייטס-פארטיי „התאחדות" אין דער גאנצער פוילישער רעפּובליק געהט דאס-מאל זעלבסטשטענדיג צו די קאנגרעס-וואהלען אלס דער אינטעגראלסטער טייל פון דער בעוועגונג פון ארבייטענדען ארץ-ישראל.

דער דאזיגער זעלבסטשטענדיגער ארויסטריט פון „התאחדות" ביי דעם וואהל-קאמף צום 18. ציוניסטישן קאנגרעס איז א פועל-יוצא פון דער איינגעווארטיגער שטעלונג פון „התאחדות" צו א רייהע פרינציפּיעלע ציוניסטישע פראגען, ווי אויך ער ווערט דיקטירט דורך דער נויטווענדיגקייט צו זיכערן פאר התאחדות, דורך איהר זעלבסטשטענדיגער וואהל-אקציע, פרייהייט פון האנדלען אין פארשידענע ציוניסטישע אמטען לויט איהר—און נאר לויט איהר—איינזעהען. ווייל ווי די פּראקטיק האט, ליידער, בעוויזען האט דאס בלאקירען זיך פון התאחדות מיט אנדערע ארבייטס-ציוניסטישע גרופּען ביי קאנגרעס-וואהלען געצויגען מיט זיך א אבהענגיקייט פון התאחדות פון די דאזיגע גרופּען, צו וואס עס האבען אויך צוגעהאלפען די בעטרעפענדע בעשטימונגען פון דער ציוניסטישער קאנסטיטוציע, וואס אנערקענען די פארשטעהערשאפטען אין די איינצעלנע ציוניסטישע אינסטיטוציעס (ווי: א"י-אמט, שקלים-קאמיסיע א.ז.וו.) נישט די איינצעלנע פארטייען, וואס בילדען דעם וואהל-בלאק, נאר דעם בלאק אלס גאנצקייט, ד.ה. דער בשותּפותדיגער קאנגרעס-ליסטע.

„התאחדות" געהט איצט צום קאנגרעס מיט איהר אייגענער ליסטע, מיט דעם לאזונג צו עראבערן דעם קאנגרעס פאר ווען ארבייטס-ציוניזם. צו עראבערן דעם קאנגרעס, דאס הייסט אבער פאר אונז, קיינעם פון קאנגרעס און פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, נישט ארויסצושטופען. עראבערן דעם קאנגרעס הייסט פאר אונז, זיכערן אונז, ד.ה. דעם ארבייטס-ציוניזם אזא איינפלוס, וואס זאל נישט מאכען מעגליך צו ענדערן דעם חלוצישען יסוד פון דעם ציוניסטישען אויפבוי-פראצעס אין א"י. מיר ווילען אויפן קאנגרעס, און אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, שאפען א קאאליציע פון אלע קאנסטרוקטיווע כחות אין דער בעוועגונג. זעלבסטפארשטענדליך, אז דעם רעוויזיאניזם בעטראכטען מיר פאר א דעסטרוקטיווען כח אין ציוניזם. און דעסטרוקטיוו איז דער דאזיגער כח נישט נאר דערפאר, ווייל ער איז ארבייטער-פיינדליך, נישט נאר דערפאר, ווייל ער וויל אויסליידיגען דעם ציוניזם פון זיין סאציאל-באגייענדען תוכן. מיר בעקעמפען קודם-כל דעם רעוויזיאניזם דערפאר, ווייל ער איז פאר אונז צו ווייניג ציוניסטיש.

אויף דעם 18. קאנגרעס – אזוי ווילען מיר פאדערן – ווערט דארפען געריינינגט ווערען די אטמאספערע אין ציוניזם. עס וועט מוזען אויפגעקלערט ווערען צי א גרופּע, וואס האלט פסדר די האנד ביי דער קליאמקע, וואס פארשווערט די קאנגרעס-בעשלוסען און וואס שטעלט דעם ציוניזם פסדר אולטימאטומס – האט דאס רעכט צו פארבלייבען אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע. התאחדות האט זיך קיינמאל אין ציוניזם נישט בעטראכט אלס אינטערעסענטין. אין אלע אומשטענדען האט זי דערהאלטען טרייהייט דעם ציוניזם און דער ארגאניזאציע. מיר געהען איצט צום קאנגרעס בכדי מיט די אנדערע ציוניסטישע ארבייטס-גרופּען איהם צו עראבערן, אבער אויב ס׳זאל אפילו געשעהען א נס און עראבערן דעם קאנגרעס זאל נאר דער רעוויזיאניזם – וועלען מיר אפילו אויף א רגע נישט א טראכט טון וועגען פערלאזען דעם קאנגרעס, מיר וועלען תמיד בלייבען אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

די התאחדות-פארטיי, וואס עקזיסטירט שוין איבער 25 יאהר אויף דער יודישער גאס (אונטער פארשידענע נעמען: צעירי-ציון, הפועל-הצעיר) זעהט אין ציוניזם די בעוועגונג, וואס איז איינציג און אליין בערופען צו לעזען די יודען-פראגע. מיר שטרעבען צו דער שאפונג פון א געגצליך אונאבהענגיגען יודישען ארבייטס-לעבען אין א"י. מיר זעהען אין דער דרייסיג-יעהריגער ארבייט פון יודישען ארבייטער און חלוץ דעם איינציגען וועג צו דער איינווארצלונג אין א"י פון מיליאנען יודען, וואס זאלען זיין עקאנאמיש זעלבסטשטענדיג און אויסהאלטענד, פיזיש און גייסטיג פראדוקטיוויזירט, קולטורעל אויפגעלעבט, מאראליש בעניים און ממילא אויך מעהיג אנצופיהרען זעלבסטשטענדיג מיט פאליטישע ענינים. נישט א יודענשטאט אלס א יודיש אלבאניען, נאר א פולע יודישע זעלבסטשטענדיגקייט, געבוים אויף ארגאנישע יסודות אלס דאס אייגענטום פון גאנצען יודישען פאלק, וואס שטרעבט צו בעפרייאונג.

און אט דאס דאזיגע גאנצע פאלק מוז ערצויגען ווערען שוין איצט פאר א"י. דער גרויסער דראנג פון יודישע מאסען נאך א"י אקטואליזירט שטארק די פראגע פון צוגרייטונג פאר א"י. מיר געהען צום קאנגרעס מיט דער פאדערונג, אז די ציוניסטישע עקזעקוטיווע זאל איבערנעהמען אין איהרע הענד די גאנצע העברעאישע ערציהונג אין גלות. עס האנדעלט זיך וועגען דער ערציהונג פון הונדערטער טויזענדער יוגענדליכע און עלטערע. די כחות פון די ארטיגע קולטור-ארגאניזאציעס, און ספּעציעל פון „תרבות" קאנען דא נישט סטאיען.

מיר געהען צום קאנגרעס, בכדי אויך צו ווירקען, אז עס זאל נארמאליזירט ווערען דער איגערליכער מיינונגס-קאמף אין ציוניזם. עס מוז פאר יעדען פרייז אויסגעמידען ווערען דער בירגער-קריג אין ציוניזם. עס מוז אויף לאנגע, לאנגע יאהרען אבגעלעגט ווערען (לכל הפחות אבגעלעגט ווערען) דער סאציאלער קלאסען-קאמף אין א"י און דער פאליטישער קאמף (און דערצו נאך א הפקר-קאמף) פאר מאכט... אנדערש שטעלען מיר אין סכנה די שנעלע ציוניסטישע פערווירקליכונגס-ארבייט.

א בריף אין רעדאקציע

ז׳ חשובער ה׳ רעדאקטאר!

מיט גרויס פערוואונדערונג לעזען מיר אין פרייטאג׳דיגען נומער פון אייער חשוב׳ער צייטונג, צווישען אנדערע אינטערוויוען וועגען דעם בעפארשטעהענדען 18-טען ציוניסטישען קאנגרעס. אין א אינטערוויו פון ד"ר שוויג אלס דער כלומרשטער פארשטעהער פון „התאחדות".

למען-האמת, בכדי נישט אריינצופיהרען די עפענטליכקייט אין א טעות, שטעלען מיר פעסט, אז אויף דער אייגענער ווענדונג פון ד"ר שוויג, האט די פערוואלטונג פון דער לאדזער התאחדות-ארגאניזאציע, נאך אין אנהויב אויגוסט 1932 אויסגעשטראכען דעם ד"ר שוויג פון דער חברים ליסטע פון „התאחדות".

מיר האבען אמת, דעם דאזיגען פאקט נישט פערעפענטליכט אין דער טאג-פרעסע, דאס בעפולמעכטיגט אבער נישט דעם ד"ר שוויג ארויסצוטרעטען אין נאמען פון „התאחדות". ווען עס זאל זיין אפילו, אזוי ווי ער וויל, אלס „איחוד"-אנהענגער.

דער ועד פון דער ציוניסטישער ארבייטס - פארטיי „התאחדות" אין לאדז.

י. מ. ווייסענבערג

צו זיין היינטיגע רעפּעראט

אין דעם אבגעזיימטען היימישען, שטעטעלשען יודען, וואס איז פערוואגעלט געווארען קיין ביוריארק — גלייך פּונ׳ם קליינעם שטעטעל קיין ביוריארק — אין אט דעם דאזיגען יודען, וואס ווארט פאר די אלע חידושים און וואונדער דארט נישט בתפעל, און מען טרעפט איהם גאר דארט אויפ׳ן דאך פון העכסטען הימעל-קראצער, שטיין קראצען זיך און דאווענען בעקימות מנחה — אין איהם איז דא א זעלטענער געמיש פון גראטעסקען, פון אויסטערלישען, פון טראגי-קאמישען, און פון דער גרויסער, וואלט איך געזאגט, קאסמישער רוהיגקייט געקנאטען מיט פאסיווען ווידערשטאנד צו אלדאס-בייזע, וואס דאס גאונות פון מענשליכען געהירן האט אריינגעטראגען אין דעם אוצר פון ציוויליזאציע —

אין דעם יודען איז דא עפּיס פון דעם אין ווייסען טוך געווקיקעלטען און פון ציגען בעגלייטען מאהאטמא גאנדי —

אין איהם איז אויך דא א ביצעל פון אונזער י. מ. ווייסענבערג.

אדער פערקעהרט — אין דער פערזענליכקייט י. מ. ווייסענבערג איז דא א ביצעל פון דעם יודען.

אלא-וואס-דען, ווייסענבערג וויל מיט זיין אקטיוויטעט גובר זיין דעם אייגענעם פאסיווען ווידערשטאנד.

*

איז ווייסענבערג אקטיוו, און קעמפט דורך געשריבענעם, און געזאגטען ווארט, און דורך טאט.

מיט וואס און מיט וועמען קעמפט ער?

און לשם וואס, אין נאמען פון וועלכער טוגענד?

אזא קאמף ווערט בעוועהנליך קוואליפיצירט אלס דאן קיכאטישער.

אבער דער אידעלער שפאנישער גידאלגא האט דאך געקעמפט מיט ווינט-מיהלען, און נישט מיט ווינט גופא —

מיט די בייזע ווינטען — זאל מיר געשענקט ווערען דער פאראדאקס — און מיט די טויט-אטעמדיגע ווינטען פון דער יודישער קולטור-גלייכגילטיגקייט און פערהאוועטער געוועלשאפטליכקייט, וואס געבוירט, אייגענטליך, אט די ווילדע (ווייסענבערג וואלט אוודאי געזאגט: „היבטישע") שוואמען קעמפט דאך נישט דאן קיכאט!

און דעם „אידעלען ריטער פון טרויעריגען געשטאלט", אונזער ווייסענבערג׳ן — וואס צווינגט איהם צו דעם דאזיגען שווערען קאמף?

מיר דוכט זיך, אז די אידעלקייט טאקע — די מערקווירדיגע אדעליגקייט פון פרץ׳ס א באהענטען, א גאר באהענטען, אן אייך-צייטיגען, א „שבת-יום-טוב׳דיגען" — אזא אייבעם, אויף וועלכען עס ליגט דער זיידע פרץ —

באך-אמאל און ווידער-אמאל: גאבלעס אבליוש — אט-אדאס צווינגט...

*

דער אריסטאקראט פערטראגט נישט, ווען עס „ריכט באך פעבעל", ווען עס שמעקט מיט שווארצע בערזע-אימפעט, מיט שוסטער-שוויס —

ווען די ליטעראטור אריענטירט זיך אויף דער שוסטער גאס איב׳ם אלטען זין פון ווארט, און גייט זיך ליצעטירען, ווי חזיר-האזיר אויף דעם בית-המקדש-פלאץ.

דער איינער, וואס לעבט באך אין דעם גבול פון פרץ׳ס גרויס און ערבסט, וואס ווייסט, אז די פרץ-טראדיציע איז חיוב פאר דער יודישער ליטעראטור און שעפערישקייט, דער יענער קאן נישט סובל זיין די ארבייט (ובפרט די צילאזע) פון דעם מאדערניזירטען גולם, פון דעם ראבאט-קינסטלער, אהן א סימן היליגקייט, אהן דעם אומבאדינגט נויטיגען שם המפורש פון קינסטלערישען ווערק.

ווייסענבערג שרייט: — ס׳איז מקוצה מחמת מיאוס! ס׳איז אונטערגאנג! ס׳איז טמיט! מיתה משונה!

ער וויל די הענדלער ארויסטרייבען פונ׳ם בית המקדש-פלאץ, וואס איז נישט קיין שאכער-מארק...

זיי מיינען דאך — זאגט ער אין א געשפרעך — זיי מיינען דאך אז ס׳איז זייער׳ס און בעשענקען זיך, איינער דעם אנדערען מיט מעדאלען! פּע, שאקיבג!

אין אין זעהר, זעהר פיל פרטים איז ווייסענבערג — די פערזענליכקייט און אקטיווער קעמפער — אבסאלוט גערעכט!

יודיש פאלק איז נישט בעסער און נישט ערגער, ווי אנדערע פעלקער.

יודיש פאלק איז נאר אנדערש, און די הענגען און אופנים פון זיין שאפען האבען זיך זינט די נביאים געלענקט אנדערש.

מ. ב.

5 יוד. ארבייטער, ארבייטענדע אינטעליגענץ, פאלקס-מענשען, חלוצים, יוגענדליכע, אלע פריינד פון ארבייטענדען ארץ-ישראל — שטימען פאר דער ליסטע 5

פון רעוויזיאניסטישען וואהל-קאמיטעט אין לאדז

שבת איז איינגעארדענט געווארען דורך דעם רעוויזיאניסטישען וואהל-קאמיטעט אין לאדז א גרויסער פארוואהל-מיטינג אין זאל „מאמוס". צום מיטינג איז געקומען א גרויסער עולם יודען פון באלוטער ראיאן. נאך די רעפעראטען פון אינזש. עלפערן און מ. קלינגבייל האט די פערזאמלונג אין א בעגייסטערטער שטימונג אנגענומען איינהייטליך א רעזאלוציע צו שטימען פאר דער רעוויזיאניסטישער ליסטע נומער 6, מיט זאב זשאבאטינסקי׳ן בראש.

דינסטאג, מיטוואך און דאנערשטאג קומען פאר 6 גרויסע רעוויזאניסטישע פארוואהל-מיטינגען אין די לאקאלען: דינסטאג – אין דער „מנורה" און „ברית ישורון" (פּיעטריקאווער 64), מיטוואך – אין „קדימה" זגערזשער 36 און „ברית ישורון" דאנערשטאג – אין מנורה" און „קדימה" מיט׳ן אנטייל פון קאנסול מ. שעסקין, אינזש. עלפערן, מגר. בערקאל, אינזש. לובלינסקי, י. נירענבערג, מ. קלינגבייל און מגר. גרינציג.

שבת פריה ווערט איינגעארדענט א פארוואהל-מיטינג אין קינא „זאכענטא". שבת אין אווענר רעדט אין „פילהארמאניע" זאב זשאבאטינסקי א. ד. ט. „צום ציוניסטישען וועהלער – אין דער לעצטער שעה".

די מיטינגען, וועלכע ווערען איינגעארדענט דורך דעם רעוויזיאניסטישען וואהל-קאמיטעט אין לאדז, האבען ארויסגערופען גרויס פּראינטערעסירונג אין די בריימסטע שיכטען פון דער היייעהריגער גרויסע מחנה פון ציוניסטישע וועהלער.

מיט א בעזונדער אונגעהויערער פּראינטעררעסירונג ווערט ערווארטעט דער רעפעראט פון זשאבאטינסקי׳ן, וועלכער וועט רעדען שבת אין אווענד, אין דעם לעצטען טאג פאר די וואהלען אין צוזאמענהאנג מיטן קומען פון זשאבאטינסקין. ארדענט איין די לאדזער רעוויזיאניסטישע פארטיי א צוג פון אלע רעוויזיאניסטען, „ביתרים" און מיטגלידער פון „ברית החייל".

א יודיש-העברעיש ליד

ווערט געזונגען אויף די הינטע מערק

אין א פאביאניצער דרוקעריי איז ארויסגעגעבען געווארען אן׳אונגעהויער העץ-ליד געגען יודען. דאס דאזיגע ליד האבען גענומען אין האנד אריין „פראפעסיאנעלע" פוילישע הויף-זינגער, וועלכע זינגען דאס אויף די מערק, קריסטליכע הויפען און בעזונדערס פאר די קירכען. דער ארומשטעהענדער עולם האט שטארק הנאה פון דעם דאזיגען ליד און די זינגער מאכען דערמיט נישט קיין שלעכטע געשעפטען. מיר מאכען דערויף אויפמערקזאם די מאסגעבענדע ספערען און בעזונדערס די קהלה, די יודישע כלל-טוער, וועלכע דארפען זיך בעמיהען, אז מיט דעם ליד זאל נישט מעהר קאנצערטירט ווערען.

אז ער איז 52 און זי איז 29

קאן זיך מאכען אזא סך-הכל, אז עס פעהלט 1,200

(2) בעכטען האט זיך אין קאמיסאריאט געמאלדען דער 52-יעהריגער גוסטאוו מאגיער (פּעטריקאווער 253) באשר בכן זיין 29-יעהריגע פרוי, מינא האט איהם עהערעכטען און איינמיטען דעריבען, באך א מחלוקה, צוגענומען זיין גאנץ פערמעגען וואס ער האט געהאט — 1200 זלאטעס און איז ערגיץ ענטלאפען.

פאליציי זוכט זי, די בחורטע, אבער לייטען זע בען זיך משער אז זי איז אוועק דעם 52-ער אויסטוישען אויף צוויי 25-גער..

ער פיהרט זיי אויפ׳ן ים...

כלומרשטער „פלאט-פארוטשניק" בעארבייט נארישע פּויערים׳לעך

(2) די פאליציי-קאמענדע אין וולוין האט בעקומען א מעלדונג וועגען אן׳אויסטערלישען שווינדעל:

אינ׳ם דארף ווענצלאווי, וולויגער קרייז, איז אין הויף פון יוזעף לאפּארטי געקומען זיין ברודער קאזשימיעזש, וועלכער איז שוין העכער 10 יאהר נישט געווען אין זיין היים-דארף.

אנגעטון איז ער געווען אין א מונדיר פון א פלאט-אפיציר, און האט מחמת דעם געמאכט א שטארקען רושם צווישען „אנשי שלומינו"...

דערקלערט האט ער, אז ער איז בעפולמעכטיגט דורכ׳ן קאפּיטאן פון דער שיף „פולאסקי" צו ווערבירען א פאר צעהנדליג מאטראסען..

העכער א צעהנדליג ווילערס האט זיך גענומען – האט ער ביי זיי גענומען צו 20 – 30 זלאטעס און אפגעפיהרט זיי קיין טשענסטאכאוו.

דארט האט ער זיי בעפוילען צו בעשטעלען אין באהן-בופעט א קאלאציע, און – אליין איז ער ענטלאפען...

פאליציי זוכט איהם.

Dr. R.
Zalcwasser
CHIRURG — כירורג
ציגעל-גאס 19, טעל. 125-17
נעהמט אן פון 1–2 בייטאג און פון 4–7 נאכמ.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספּעציאליסט פאר
אויערן, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען
11 ליסטאפאד 9 (קאנסטאנטינער)
טעל 127-81
שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אן אין לאטשניצע זגערזשער 47
פון 11-1 און פון 2-3 נאכמ.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספּעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער- שוועכע-בעהאנדלונג און קאסמעטישע בעהאנדלונג.
אלע ארט אנאליזען.
נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לאטשניצע-פרייזען.

ספארט-בעוועגונג

טוריסטעז לאדזער מייסטער איז פוסבאל

טוריסטען — מכבי 0:5

דער לעצטער מעטש פון די טוריסטען וועגען דער מייסטערשאַפט פון „אַ״-קלאַס האָט זיך כמעט ענדיגט מיט זייערס אַ לייכטן זיג אין דער פעררהעלטעניש 5:0 איבער דעם אָפּגעשוואַכטן צוזאַמענשטעל פון „מכבי״.

אַ דאַנק דעם זיג האָבן די טוריסטען ענטגילטיג דערגרייכט די מייסטערשאַפט פון קלאַס „א״ אין לאָדז.

דער מעטש, צו וועלכן די טוריסטען זענען אַרויסגעטרעטן אין גאַנצן צוזאַמענשטעל איז נאָר געווען אַ פאָרמאַליטעט, ווייל די יידישע מאַנשאַפט איז דורך איין מינוט אַפילו נישט געווען אין קיין געפאַהר.

דורך 20 מינוט פאַרטיידיגט זיך „מכבי״ גענוגנד, ערשט אין דער 26-טער מינוט געלינגט קלימשטשאַק צו דערגרייכן דאָס ערשטע טויער. 5 מינוט פאַר׳ן סוף פון דער ערשטער העלפט ערצילט קרולאַשיק דאָס צווייטע טויער.

אין די ערשטע צען מינוט פון דער צווייטער העלפט פאַלן ווידער צוויי טויערן דורך קלימטשאַק׳ן און ביקעל, באַהענט פון סוף פערגרעסערט באַך דער לעצטער דעם רעזולטאַט ביז 0:5.

ריכטער — ה׳ אַנדזשעיאַק.

טוריסטעז II — מכבי II 1:5

ווידזעוו — ס.ק.ס. 2:3

ס׳זענען נאָך געבליבן צוויי מעטשן וועגן דער מייסטערשאַפט פון „א״-קלאַס, די דאָזיגע מעטשן וועלן אָבער מער נישט ענדערן די טאַבעלע פון דער מייסטערשאַפט.

פאר דער מכבי׳אדע איז טשערנאוויץ

עלימינאַציע-פערמעסטונגען אין קראקא

דעם 23-טען יולי קומען פאָר אין קראַקאָ די עלימינאַציע - פאַרמעסטונגען אין די קאָנקורענצן פאַר דער מכביאַדע אין טשערנאָוויץ, וועלכע הויבט זיך אָן דעם 1-טען אויגוסט.

אין די עלימינאַציע-שפּילן וועלן אָנטייל נעמען די מיטגלידער פון די קלובן וועלכע געהערן צום פוילישן מכבי-פאַרבאַנד, און וועלכע האָבן דערגרייכט דעם פאָרגעשריבענעם מינימום אין די פאַרשידענע לייכט-אַטלעטישע קאָנקורענצן.

אין אַלע אַנדערע ספּאָרט-צווייגן וועט די פוילישע „מכבי״-רעפּרעזענטאַנץ ערשט געשטעלט ווערן דורך דער „קאָמיסיע פון 3״. וועלכע איז אויסגעטיילט געוואָרן דורך דעם וועלט-פאַרבאַנד „מכבי״.

בר-כוכבא — יארדאן 1:8 (0:6)

מייסטערשאַפט פון „צע״-קלאַס

בר-כוכבא האָט נאָך קיין איין מעטש נישט פאַר שפּילט און פּיזערט איצט אין דער טאַבעלע מיט אַ טויערן-רעזולטאַט 2:28.

לייכטאטלעטישע קלוב - מייסטערשאפטען פון „הכח״

שבת זענען פערענדיגט געוואָרן די לייכט-אַטלעטישע אינערליכע קלוב-מייסטערשאַפטן פון „הכח״, ס׳זענען דערגרייכט געוואָרן פאָלגענדע רעזולטאַטן:

פרויען-גרופּע: 500-מעטער-לויף 1) פרל. שטיין 1:25, 2) פרל. לעווקאָוויטש.

מיידלעך-גרופּע: 500-מעטער-לויף 1) פרל. ראָזמאַרין 1:29,55, 2) פרל. פרידמאַן 1:32.

אָלימפּישע פרויען-שטאַפעט (800 פלוס 200 פלוס 100 פלוס 100) געוואונען האָט די שטאַפעט אין צוזאַמענשטעל פון: פרל. ראָזמאַרין, פרל. שטיין, פרל. לעווקאָוויטש, פרל. פרידמאַן אין 3:40,4.

יוניאָרען-גרופּע: 1000 מעטער-לויף 1) טושינסקי 3:09,5, 2) וואָלפאָוויטש, 3) דובעל.

שוועדישע שטאַפעט (400 פלוס 300 פלוס 200 פלוס 100) געזיגט האָט די שטאַפעט פון: וואָלפאָוויטש, טושינסקי, באום, און שמידט אין 2:24.8.

מענער-גרופּע: 1000-מעטער-לויף 1) לאַפּער 2:4, 2) צעלמייסטער, ניימאַן,

שוועדישע שטאַפעט: געזיגט האָט די שטאַפעט צעלמייסטער, ניימאַן, רוביק און שטיין.

שטאַפעטן-לויף 3 מאָל 1000, געזיגט האָט די שטאַפעט: צעלמייסטער, גרינשטיין און ניימאַן.

די ספארט-אימפרעזעס

איז יום-טוב פון .6. שיערפּיעי

דער לעגיאָניסטן-פאַרבאַנד אין לאָדז אָרדענט איין גרויסע פייערליכקייטן דעם 6 אויגוסט, אין טאָג ווען פּילסודסקיס לעגיאָנען זענען אַריבערגעטרעטן די פוילישע גרענעץ, אין דעם טאָג וועלן פאָרקומען אַלגעמיינע פייערליכקייטן און גרויסע ספּאָרט-אימפּרעזעס מיט פאָלגענדן פּראָגראַם:

5-טען אויגוסט 7 אָוונט זאַמעלפּונקט פון אַלע אָרגאַניזאַציעס אויף דאָמבראָווסקי-פּלאַץ און מאַרש מיט אָרקעסטערס צום קאָשטשושקי-דענקמאָל וואו ס׳וועט געלעגט ווערן אַ קראַנץ.

19.45 מיליטערישער אַעראָפּלאַן וועט 20 מינוט פליהען אַרום דער שטאָט און וואַרפן ליכט-ראַקעטעס.

דעם 6-טען אויגוסט וועלן פאָרקומען ציקליסטן-געיעגן אויף 10, 50 און 100 קילאָמעטער מיט דער מעטע אין העלענאָוו, אויפן פּלאַץ אין הע-לענאָוו וועט פאָרקומען אַ גרויסער באָקס-עלימינאַציע-מעטש און דאַן גאָרטן-פאַרווילונג.

פוילישע ציקליסטעז-מייסטער-שאפטען פאר ספרינטערען

האבען זיך נישט פערענדיגט

נעכטען זענען אין ווארשא פארגעקומען די פוילישע ציקליסטן-מייסטערשאפטען פאר ספרינ-טערען. פאר די פינאלען האבען די מייסטער-שאַפטן געמוזט איבערגעריסן ווערן צוליב דעם רעגען, דער מייסטער וועט אויסגעשטילט ווערן ערשט היינט, פערשטעהט זיך אויב דער רעגען וועט נישט שטערן, וועגן דער פוילישער מייס-טערשאפט קעמפען פוש (וו.ט.צ.) און איינבראַם (אוניאָן, לאָדז).

לאדזערעפרעזענ. פוז א=קל. — רעפרעזענטאנץ פוז קאליש 1:3

נעכטען איז פארגעקומען א פריינדשאפטס-פערמעסטונג אין פוסבאל צווישען דער רעפרעזענ-טאנץ פון דער „א״-קלאס אין לאָדז און דער קא-לישער רעפרעזענטאנץ, דעם מעטש האָבן לייכט געוואונען די לאָדזער אין דער פערהעלטניש 1:3.

„פאלאניא״ — מייסטער פוז ווארשא

אין ווארשא האָבען זיך אויך שוין פערענ-דיגט די מייסטערשאפטס-שפילען און „א״-קלאַס, אַלס מייסטער איז ארויס „פּאָלאָניא״, וועלכע האָט געשלאָגען אין פינאל „סקרא״ מיט 0:2.

ליגע-מעטשען איז לאנד

נעכטען האָבען זיך פערענדיגט די ליגע-שפילען און ס׳זענען קוואליפיצירט געוואָרען 3 קלובען אין יעדער גרופּע, וועלכע וועלען שפילען וועגען דער מייסטערשאפט פון דער ליגע.

אין דער מזרח-גרופּע וועלען שפילען אין פינאל פּאָגאָן (לעמבערג), לעגיא (ווארשא) און ל.ק.ס. (לאָדז).

אין דער מערב-גרופּע קראַקאָוויא (קראַקאָ), רוך (שלעזיען) און ווילסאַ (קראַקאָ).

די דאָזיגע ליגע האָבען געשאפען די פאָל-גענדע רעזולטאטען פון די נעכטיגע ליגע-מעטשען.

גאַרבאַרניאַ — רוך 2:4

ווילסא — פארגוזשע 0:4

פאגאן — לעגיא 0:2

ל.ס.ס. — 22 פולק 1:3

טשארני — ווארשאוויאנקא 1.1

פרל. ווייס שלאגט א נייעם וועלט-רעקארד איז דיסק-ווארפען

די לייכט-אַטלעטישע פרויען-פאַרמעסטונגען, וועגען דער פוילישער מייסטערשאַפט וואָס קומען פאָר אין קעניגס-הוטע, זענען געשטאַנען אונטער׳ן צייכן פון הערליכן רעזולטאַט, וועלכן ס׳האָט ערצילט די פוילישע רעקאָרדיסטין אין דיסק-וואַרפן פרל. ווייס.

אין די פאַרקאַמפן האָט זי געוואָרפן 43 מ. 8 צענטימ. וואָס איז מיט 52 צענטימעטער בעסער ווי איהר אייגענער וועלט-רעקאָרד.

דאָס פערזאַמעלטע פובליקום האָט דער רעקאָר-דיסטין געמאַכט אַן אומגעהויערליכע אָוואַציע.

אַ איבעראַשונג איז אויך געווען דאָס, וואָס פרל. ווייס האָט אויך פערבעסערט דאָס ערשטע מאָל אין הויך-שפרונג 144,5 צענט.

שווים=פערמעסטונגען איז לאדז

וואסערבאל=מעטש לעגיא — ל.ק.ס. 0:7

ברידער שרייבמאַן זיגען אין די שווים-פערמעסטונגען

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם מעטש אין וואַסער-באַל וועגן אַריינגעהן אין דער ליגע צווישן לעגיא (וואַרשאַ) און ל.ק.ס. וועלכער האָט זיך גע-ענדיגט מיט 0:7 לטובת לעגיא — זענען פאָרגעקו-מען שווים-פאַרמעסטונגען מיט׳ן אָנטייל פון די בעסטע שווימער אין פוילן מיט די יידישע ברי-דער שרייבמאַן בראָש, די בעזונדערע רעזולטאַטן זענען געווען פאָלגענדע

100 מעטער קלאַסישער סטיל — שרייבמאַן 2 1,29,6

100 מעטער רוקן-שווימען — מאַנקאָ (לעגיא) 1,34,4

100 מעטער פריי-שטיל — שרייבמאַן 1,06,2

200 קלאַסישער סטיל — מאַקאָווסקי (לעגיא) 3,12,3

שטאַפעט-שווימען 3X100 — „לעגיא״ (וואַקס, וויסש, ראַאינא, מאַקאָווסקי) 4,23,4.

Dr. med.

H. Różaner

הויט, וועגערישע קראַנקהייטן און מענער-שוועכע

NARUTOWICZA 9, tel. 128-98.

עמפפאַנגט פון 8–10 און פון 5–8 אָוו.

ארטאפעדישער אנשטאלט

בראַסטעזען, גאָרסעטען, אָר-טאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט, לייכטע פּלאַט-פוס-איינלאַגען בעגען פּיס-שמערצען אַלס נאָך גיפּס-אַבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פּיעטריקאָווער 119, טעל. 231-81

ד״ר מעד.

מ. העללער

ספּעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע

8 טראַאוגוטא 8, טעל. 17989.

נעמט אָן ביז 10 פריה און פון 4–8 אָוו.

פאר פרויען אַ ספּעציעלע וואַרטע-זאַל.

אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

דער רוח פון קערפער

סענסאציאנעל-עראטישער ראמאן

49)

ס׳איז ווידער אַדורך אַ טאָג.

נאָך אַ נאַכט איז אַדורכגעפלויגן.

ווי אַן אויטאָמאַט, וואָס ווערט געטריבן אין בעוועגונג דורך אַן אומגעזעהענעם מעכאַניזם, האָט סעווערינאַ געגעסן, געשלאָפן, געענטפערט אויף פראַגען, איז אַריבערגעגאַנגען פון אָרט אויף אָרט.

זי האָט פאַר די אויגן איהרע שטענדיג גע-זעהן די אויסגעקלעפטע פון וואַקס די מאַסקעס פון גיוסאַנען און פּיערן.

נאָך דריי שלאָפלאָזע נעכט איז סעווערינאַ אַריינ-געפאַלן אין אַזאַ נערוועזע שטימונג, אַז אין איהר, איז, ווי אַ בליץ פלוצים אויפגעשטאַנען דער פער-לאַנג, דאָס אַלץ, וואָס איז בעשערט געווען צו גע-שעהן, זאָל שוין האָבן געשעהן.

און פונדעסטוועגן ווען פּיער איז געלעגען אויפ׳ן בעט, און האָט אַדורכקוקענדיג די פריהמאָר-גען-פּאָסט, האָט ער געזאָגט:

— מאַרגע... נאָך דעם, ווי ער האָט אַ האַלב יאָהר נישט געלאָזט וועגן זיך הערן....

אַז זי האָט דערהערט די דאָזיגע ווערטער, האָט דאָס האַרץ איהר אָנגעהויבן שטאַרק צו קלאַפּן פאַר שרעק, טאָמער איז דער בריף פון גיוסאַנען.

דער בריף איז טאַקע געווען פון גיוסאַנען און פּיער האָט איהם איבערגעלייענט אויפ׳ן קול:

„ליבער פריינד.

איך וויל זיך מיט אייך אַדורכשמועסן. איך ווייס אַז איהר זענט זעהר פערנומען און איך וויל אייך נישט שטערן אין סדר פון אייער אַר-בייט. צופעליג וועל איך זיין מאָרגען האַלב איינס אַ זייגער אין אייער געגענד, און איך וועל זיך דערלויבן צו וואַרטען אויף אייך אין דעם גער-טענדעל לעם נאָטר-דאַם. אויב איך האָב קיין טעות נישט, קעהרט איהר זיך אין דער צייט פון שפּיטאָל. איך בעט אייך איבערצוגעבן אייער גנעדיגער פרוי די געפיהלן פון מיין טיפסטער אַכטונג.

— דער בריף איז דאַטירט פון נעכטן — האָט פּיער געזאָגט — הייסט עס, אַז איך וועל איהם היינט בעגעגענען.

— גיי נישט צו איהם. גיי נישט! — האָט סעווע-רינאַ אויסגערופן, און זיך אָנגעכאַפּט פאַר פּיער, פּונקט זי וואָלט איהם געוואָלט פערהאַלטען.

— אָבער דאָס איז דאָך אינגאַנצן אוממעגליך!... איך ווייס אַז די סימפּאַטיזירסט נישט מיט איהם, אָבער דאָס איז דאָך נישט קיין מאָטיוו, אַז איך זאָל זיך מיט איהם נישט בעגעגענען.

אין פערצווייפלונג האָט זי זיך מודה געווען אין דעם, אַז דאָס איז געווען דער איינציגער פּונקט, אין וועלכען פּיער איז נישט בענוגיגט געווען איינצו-גיין אויף הנחות.

ער איז גוטה געווען צו אונטערהאַלטען קאָנ-טאַקט מיט מענער, וועלכע זענען איהר געווען אַנ-טיפּאַטיש און ער האָט זיי געשעצט און געאַכטעט.

סעווערינאַ איז פערזונקען געוואָרען אין אויס-גאַנגסלאָזען טרויער.

איהר פּאַסיווקייט האָט אָבער גערויערט פּונקט אַזוי לאַנג ווי פּיער איז געווען אין דער היים.

דערנאָך ווען אַרום איז אַלץ שטיל געוואָרען — איז די שטילקייט געווען פאַר סעווערינאַן ווי די שטילקייט פון אַ קבר, און זי האָט דערזעהן און דערהערט — זי האָט בולט געהערט און געזעהען, ווי גיוסאַן דערציילט פּיער׳ן וועגן דער בעגעגעניש מיט איהר...

ווי אין אַ שגעון האָט זי אָנגעהויבן אַרומצו-לויפען איבער׳ן צימער, קרעכצענדיג פאַר יסורים.

— איך קאָן נישט... איך וועל גיין... אויף קביע... ער וועט זאָגען... פּיער... גילף!... ער וועט זאָגען: אַנאַיס... שאַרלאָטאַ... מאַרסעל!....

דאָס וואָס זי האָט עטליכע מאָל דערמאָהנט דעם לעצטען נאָמען האָט איהר צוריקגעקעהרט דעם בע-וואוסטזיין.

אין איהרע אויגען האָט זיך ווידער אָנגעצינדען אַ פייער:

— מאַרסעל... מאַרסעל... בראָמאַנטען-גאַס...

זי האָט איהם נאָך געטראָפען ליגען אין בעט.

זיין ערשטע בעוועגונג איז געווען — אַריינצו-שלעפען סעווערינאַן צו זיך אין בעט אַריין, אָבער, זי, פּונקט ווי זי וואָלט אינגאַנצען נישט בעמערקט די דאָזיגע בעוועגונג דיינע האָט בעפעהליש, ווי מיט איהרע ליפען וואָלט געריערט דער גורל אַלייך, בעפּוילען:

— טו זיך אָן.

ער האָט געוואַרט אויף איהרע אויפקלער-רונגען, נאָר זי האָט איהם געאיילט.

— דו וועסט אַלץ וויסען, ...נאָר טו זיך אָן שנעלער...

ווען ער איז שוין געווען אָנגעטאָן, האָט זי אַ פרעג געטאָן:

— ווי שפּעט איז איצט?

— עלף.

— וועלען מיר בעוויזען ביז האַלב איינס?

— וואָס?

— צוקומען צו נאָטר-דאַם?

מאַרסעל האָט איינגעווייקט אַ האַנטוך און אָפּ-געווישט מיט איהם סעווערינאַס שטערן און די ברעמען.

דערנאָך האָט ער איהר דערלאַנגט אַ גלאָז וואַ-סער.

— טרינק אויס, — האָט ער געזאָגט — איך ווייס נישט וואָס עס איז מיט דיר... אויב עס זאָל זיך ווייטער אַזוי אָנהאַלטען ווען עס וועט זיך נישט לאַנג ציהען... פּיהלסטו זיך בעסער?

— וועלען מיר נישט פערשפּעטיגען? — האָט זי אומגעדולדיג איבערגעפרעגט, בעמיהענדיג זיך פונאַנדערצוקלייבן אין די געדאַנקען.

מאַרסעל האָט מעהר גאָרנישט געפרעגט, און טערגעבענדיג זיך איהר שטימונג.

צי וואָלט ער דען איהר נישט בלינד נאָכגעגאַנגען

זי איז דאָך געקומען צו איהם, איהם זיך אָנ-געטראָגט און בעט ביי איהם שוץ!

וואָרום קיין שום אַנדער סיבה האָט זי נישט געקאָנט צווינגען צו קומען צו איהם — דאָס האָט איהם אונטערגעזאָגט דעם אינסטינקט פון אַנ-אַלפאַנס. (פאָרטזעצונג קומט).

פלאן פון דער אויסטראלישער רעגירונג

צו בעזעצען אין דרום-אויסטראליען יודישע פליטים פון דייטשלאנד

וואס ערקלערען וועגען דעם פארשטעהער פון דער אויסטראלישער פעדעראל-רעגירונג. — יודישע קרייזען זענען פון דעם פלאן נישט ענטציקט. — געאגראפישע לאגע פון דרום-אויסטראליען

עלבורן (יט"א) ווי יט"א האט שוין מיטגעטיילט, איז די אויסטראלישע רעגירונג ענטשלאסען אויסצוטיילען אין צפון-אויסטראליען א טעריטאריע פאר דער שאפונג פון א יודישער קאלאניע מיט דער אויסזיכט צו בעזעצען אויף איהר דייטשע יודען. צו דער דאזיגער ידיעה קומען צו פאלגענדע אינפארמאציעס.

מיטטיילענדיג מיט עטליכע טעג צוריק וועגען די פלענער פון דער אויסטראלישער רעגירונג אין דער באהעגטסטער צוקונפט, האט דער מיניסטער פאר דער לאנדעס-פערטיידיגונג סער דזשארדזש פירס ערקלערט, אז די אויסטראלישע פעדעראל-רעגירונג וועט אין קורצען אויספערטיגען א רייה פארשלאגען פאר דער ענטוויקלונג פון צפון-אויסטראליען און דערביי צוגעגעבען, אז די רעגירונג איז אויסערסט פעראינטערעסירט אין דעם פארשלאג וועגען גרינדען אויף דער דאזיגער טעריטאריע א גרויסע יודישע קאלאניע.

ווי עס הייסט, איז דער בעשלוס פון דער אויסטראלישער פעדעראל-רעגירונג וועגען דער ענטוויקלונג פון צפון-אויסטראליען א רעזולטאט פון די פערהאנדלונגען, וואס האבען זיך געהאט געפיהרט ארום דעם פארשלאג, אז אויסטראליען זאל אפטרעטען די דערמאהנטע טעריטאריע צו יאפאן. (אין אויסטראליען לעבען אנ'ערך 150,000 יאפאנער).

דער יט"א-פארשטעהער אין מעלבורן איז אויפן יסוד פון צופערלעסיגע אינפארמאציעס ביכולת פעסטצושטעלען, אז מיט עטליכע וואכען צוריק האט א הויכער רעגירונגס-בעאמטער אויפגענומען ביי דער פעדעראל-רעגירונג די איניציאטיוו וועגען גרינדען אין דרום-אויסטראליען א גרויסע יודישע קאלאניע, אויף וועלכער עס זאלען בעזעצט ווערען יודישע פליטים פון דייטשלאנד.

אין א געשפרעך מיט פרעסע-פארשטעהער סוף פאריגע וואך האט דער מיניסטער סער ד' דזשארדזש פירס ציוו. אנד. ערקלערט, אז דער קאלאניזאציע-פלאן פון דער פעדעראל-רעגירונג איז זעהר א ברייטער, מחמת וואס אין נישטא קיין גרונד, צוליב וועלכען עס זאלען פון איהם נישט קענען געניסען אלע, וואס סקענען אין איהם זיין פעראינטערעסירט.

די יודישע עפענטליכע מיינונג אין אויסטראליען בעציהט זיך נישט ענטוזיאסטיש צו דעם דאזיגען פלאן, מחמת דער ווייטקייט פון צפון-אויסטראליען און די שווערע קלימאטישע בעדינגונגען פון דער דאזיגער טעריטאריע.

די צפון-טעריטאריע, וועגען וועלכער עס האנדעלט זיך אין דעם פארשלאג (צפון-אויסטראליען און צענטראל-אויסטראליען) פערנעהמט א שטח פון 523 טויזענד ענגלישע קוואדראט-מייל און צענטער פון דער אויסטראלישער רעפובליק און גרעניצט זיך אין מזרח מיט קווינסלאנד (קעניגין-לאנד), אין מערב מיט מערב-אויסטראליען און אין דרום — מיט דעם אזוי-גערופענעם „קינגעמס לאנד" (נאמענס לענד), פון דרום-געביט דער דרום-טייל פון דער טעריטאריע איז זאמדיג מיט וועניג אטמאספערישע זעצונגען, וואס קען אבער אויף א קינסטליכען אופן פערהעלטנישמעסיג נאר בעוואסערט ווערען.

דער קלימאט איז א טראפישער, איז אבער א פערשידענער אין די בעוואוינטע טיילען פון לאנד. וואס טיפער צו דרום, טרעט איין אנ'אלך גרעסערער שנוי אין די קלימאטישע וואקלונגען (קאנטינענטאלער קלימאט).

די טעריטאריע פערמאגט א רייה גרויסע טייכען און עטליכע גוטע פארטען. דער וויכטיגסטער איז דער דארווין-פארט. דער גרעסטער טייל פון לאנד איז פלאך-געבויט מיט גרויסע שטחים אויסגעצייכענטע פאשע-פעלדער.

חוץ דער איינגעבוירענער בעפעלקערונג, וועלכע ווערט געשאצט אויף אנ'ערך 30 טויזענד. האבען אין 1928 בעוואוינט דאס גאנצע לאנד סך-הכל 3,714 נפשות. די דאזיגע צאהל, וואס זיך כמעט נישט געענדערט די לעצטע 50 יאהר. אין 1931 האט די צאהל נישט-אויסטראלישע איינוואוינער פון דעם געביט בעטראפען 3.451. דערביי האט זיך די אייראפעאישע בעפעלקערונג פערגרעסערט פון 670 אין 1830 ביז 2,645 אין 1928. בעת די נישט-אייראפעאישע (דער עיקר אזיאטישע) האט זיך פערקלענערט פון 2,781 אין 1831 אויף 1069 אין 1928. כינעזער האבען אין 1920 אויף דער טעריטאריע געוואוינט 722.

דער באדען איז א פערשידענארטיגער, ער איז אבער צוגעפאסט פאר קולטורען פון טראפיקאלישע און האלב-טראפיקאלישע פלאנצען. ביז היינטיגען טאג איז אבער די לאנדווירטשאפט זעהר שוואך ענטוויקעלט. דאס רוב נאטירליכע, אלייניוואקסענדע צמחים זענען זעהר רייך אין באהרונגס-שטאפען פאר דער בעשפייזונג פון פיה, שאף, פערד און אז. וו.

לויט דעם „סטייטסמענס יידבוק" (פון וועלכען די אויבענגעבראכטע דאטען זענען גענומען), איז די טעריטאריע רייך אין מינעראל-קוועלען, הגם זיי זענען זעהר וועניג ענטוויקעלט, דאס לאנד פערמאגט א בעדייטענדען כמות גאלד און צין-ארץ.

צו די שלושים נאכ'ן טויט פון דר. חיים ארלאזאראוו

פראקלאמירונג פון ארלאזאראוו-פאנד

ווארשע (י.ט.א.) צו די שלושים פון דר. ארלאזאראוו ווערט פערעפענטליכט פאלגענדער אויפרוף. געצייכענט דורך דער הסתדרות-העובדים אין א"י, יודישען קאלא אין פוילישען סיים, ציוניסטישע ארגאניזאציעס אין פוילען און ליגע פאר'ן ארבייטענדען ארץ-ישראל:

דער שווערער טרויער איבער דעם טראגישען טויט פון אונזער יונגען חבר און פיהרער חיים ארלאזאראוו האט ארומגענומען אלע קרייזען פון דער יודישער און ציוניסטישער עפענטליכקייט. וואו עס שלאגט נאר א הארץ פאר יודישער אויפלעבונג און פאר א"י'דיגער ארבייט, דארט הערשט די ערשיטערונג צוליב דעם אומגליק.

טרויער אליין טאר אבער נישט זיין דער איינציגער אויסדרוק פון דער גרויסער ערשיטערונג. אין צייכען פון ארבייט און אויפבוי איז געשטאנען זיין יונג לעבען. אין ארבייט און אויפבוי מוז אויסגעדריקט ווערען די נאציאנאלע אבלות.

די ערמארדונג פון ארלאזאראוו איז געראד געשעהען אין דער צייט פון דער גרויסער היסטארישער קאטאסטראפע, וואס שפילט זיך איצט אב איבער אונזערע ברידער אין דייטשלאנד. די גרינדליכע און סיסטעמאטישע אויסראטונג פון די דייטשע יודען איז פערוואנדעלט געווארען אין א צענטראלע אויפגאבע פון דער היטלער-רעגירונג. די זארג, ווי אזוי איבערצופיהרען די יודישע יוגענד פון'ם דייטשען גהנום און פערפלאנצען זי אין דער פראדוקטיווער ארבייט אין ארץ ישראל, איז געווען די גרויסע פאליטישע דאגה, וואס האט בעהערשט דעם גייסט פון ארלאזאראוו אין די לעצטע טעג פון זיין יונגען, אבער ארבייטסרייכען לעבען.

די לייטונג פון דער הסתדרות אין ארץ-ישראל, די נאהענסטע פריינד און מיטקעמפער פון אומגעקומענעם האבען בעשלאסען צו שאפען א פאנד אויף זיין נאמען, וואס זאל זיין איינגעגלידערט אין דעם קרן-הצלה — דעם צענטראלען הילפס-פאנד פאר דער קאלאניזירונג פון דייטשע יודען אין א"י — און וואס זיין אויפגאבע זאל זיין: אריבערצופיהרען חלוצים און קינדער פון דייטשלאנד צו א לעבען פון ארבייט און שאפען אין ארץ-ישראל.

אין טאג פון די שלושים ווערט דער פאנד פראקלאמירט.

געמיינזאם ווי דער טרויער איז, זאל אויך זיין די בערייטשאפט צו ארבייט. נישט נאר אין א"י און נישט נאר אין די קרייזען פון זיינע נאהענסטע פריינד, נאר איבער דער גאנצער ברייטער יודישער עפענטליכקייט זאל זיך טראגען דער רוף צו סאלידאריטעט מיט די פערפאלגטע יודען אין דייטשלאנד, צו הילף אויף פערגרעסערן אונזערע פאזיציעס אין לאנד, צו אפפערוויליגקייט אויף פעראייביגען דעם אנדענק פון'ם גרויסען און יונגען מערטירער.

אינ'ם טאג פון די שלושים הויבט זיך איבער-ראל אן די זאמלונג. אין פערשידענע פארמען ווערט זי געפיהרט, צוגעפאסט צו די ארטיגע בעדינגונגען און צו דער דרינגליכקייט פון דער זאך. אבער ברייט מוז זיין אומעטום דער פערנעם פון דער אקציע, ברייטהארציג מוז אומעטום זיין דער אפרוף פון די יודישע מאסען.

דער ועד-הפועל פון דער הסתדרות-העובדים אין א"י: ד. בן-גוריון. זלמן רובאשאוו.

דאס יודישע קאלא אין פוילישען סיים: דר. יהושע טהאן.

צ.ק. פון דער ציונ. ארגאניזאציע אין פוילען: י. גרינבוים. א. גאלדבערג. א. הארטגלאס׳

צ.ק. פון דער ליגע פאר'ן ארבייטענדען א"י אין פוילען: פ. בן-דורי. מ. ניישטאדט. ד. ראזענבוים. א. רייט:

אלע געלדער פאר'ן קרן-ארלאזאראוו דארפען געשיקט ווערען אויפ'ן אדרעס:

Łódzki Bank Depozytowy, Oddział w Warszawie, Żabia 9 P.K.O. 6155 Konto: Keren Arlosoroff.

צוויי בעריהמטע גנב'טעס

איינע א מערקווירדיגע פערזענליכקייט; די צווייטע איז געווארן די פרוי פון א טערקישען סולטאן

פארען מענשען מיט גרויסע פעהיגקייטען, וועלכע וואלטען געקאנט אויפטון וואונדער, אויב זיי וואלטען געקראגען די פאסענדע ערציהונג און וואלטען געפיהרט געווארען אויף ריכטיגע וועגען. זיי וואלטען געקענט זיין א שטאלץ פאר זייער צייט און זייערע נעמען וואלטען פערשריבען געווארען מיט גאלדענע אותיות אין דער געשיכטע פון דער מענשהייט.

האבען זיי אבער נישט געהאט די געלעגענהייט, אבער זיי האבען די געלעגענהייט נישט אויסגענוצט. און אנשטאט צו דערהויבען זיך איבער אלעמען, צו די העכסטע שטופען, זענען זיי אראבגעזונקען צו די טיפסטע טיפענישען פון אבגרונד.

אזעלכע מענשען זענען געווען אין אלע צייטען און ביי אלע פעלקער. און נישט קוקענדיג אויף דעם וואס זיי ווערען פערשאלטען אנשטאט געבענשט, איז דאך ווערט זיך צו בעקענען מיט זייערע טראגישע לעבענס-געשיכטעס, ווייל פון זייערע פעהלערען קען מען א סך לערנען.

מען געפינט אזויגע מענשען צווישען מענער פונקט ווי צווישען פרויען. און מיר ווילען זיך היינט אבשטעלען אויף צוויי פון זיי. זיי זענען: קעטרין לאנגטאן, די בעריהמטע ענגלישע גנב'טע און די גרעסטע שעהנהייט פון איהר צייט; און מערי מידערס, א צווייטע ענגלישע גנב'טע, וועלכע האט צוליב איהר אינטעליגענץ, איהרע שעהנע מאניערען און איהר קלוגשאפט, געקראגען דעם צונאמען „די דייטשע פרינצעסין".

קעטרין לאנגטאן איז געבוירען געווארען אין יאהר 1693, אין לינקאלנשיר, ענגלאנד. איהר פאטער איז אין זיינע יונגע יאהר געווען א קנעכט ביי א פריץ. ער איז געווען זעהר אן אויסגערעכענטער און שטרוזאמער מענש. האט ער אנגעקליבען אביסעל געלט און איז מיט זיין פרוי און טאכטער אוועקגעפאהרען אין לאנדאן און געווען אזוי שעהן, אז מען איז געקומען קוקען אויף איהר ווי אויף א וואונדער. קעפטען אלעקסאנדער סמיטה, א היסטאריע-שרייבער פון איהר צייט, בעמערקט אין זיין „געשיכטע פון די בעריהמטעסטע רויבער, גזלנים און גנב'טעס פון אלע צייטען", אז קעטרין איז נישט נאר געווען די שעהנסטע מיידעל אין לאנדאן, נאר אין גאנץ ענגלאנד, און אפשר גאר אין דער גאנצער וועלט.

ס'פארשטעהט זיך, אז אזא מיידעל האט געהאט א סך פערעהרער. די שעהנסטע און בכבוד'יגסטע יונגעלייט זענען איהר פשוט נאכגעלאפען. איז אבער איהר פאטער שוין געווען רייך, און זייענדיג שטאלץ אויף זיין שעהנער טאכטער, איז אין זיינע אויגען קיין בחור נישט געווען גוט גענוג פאר איהר.

ער האט קיינעם צו איהר נישט צוגעלאזען און האט נאר געזוכט א לארד אדער גאר א פרינץ פאר זיין קעטרין; און ער איז געווען זיכער, אז דער ריכטיגער חתן פאר איהר וועט זיך סוף כל סוף אפזוכען.

קעטרין איז אבער געווען יונג און לעבענסלוסטיג. זי האט געוואלט ארויסגעהן מיט יונגעלייט, פערברענגען, א שטיק טאן און האבען אביסעל פערגעניגען פון לעבען, און דערפאר טאקע, וואס איהר פאטער האט קיינעם פון די בחורים פון איהר קרייז צו איהר נישט צוגעלאזען, האט זי אנגעהויבען צו זעהן זיך אין געהיים, פאר'גנב'עטערהייט, הינטער'ן רוקען פון איהר פאטער.

און ווי געוועהנליך אין אזעלכע פאלען, נישט האבענדיג קיין ערפאהרונג און נישט ווייסענדיג צו אונטערשיידען פון גוט און שלעכט, איז זי אריינגעפאלען. זי האט זיך בעגעגענט און פארליבט אין א בחור מיט'ן נאמען עדווארד קלארק. דער דאזיגער עדווארד קלארק איז טאקע געווען זעהר א שעהנער, מיט א גלאטינקען צינגעלע, אבער דערפאר אן אויסוואורף פון ערגסטען סארט.

ווייסענדיג, אז איהר פאטער האט א סך געלט, האט קלארק זי פערנארט צו זיך, און נאכדעם ווי ער האט זי פערפיהרט, האט ער זי געצוואונגען מיט איהם חתונה צו האבען. שפעטער האט זיך ארויסגעוויזען, אז ער איז געווען א גנב און א שווינדלער.

די יונגע קעטרין האט איהם אבער ליב געהאט און האט געטאן אלץ וואס ער האט איהר געהייסען. איהר פאטער האט איהר דעמאלט ארויסגעטריבען פון הויז, און עדווארד קלארק האט איהר דאן איינגערעדט איהם צו העלפען גנב'ענען און בעשווינדלען מענשען.

קלארק איז אריינגעפאלען אין די הענט פון דער פאליציי, און אזוי ווי אין יענע יאהרען איז גנבה בעשטראפט געווארען מיט'ן טויט, און אין בעסטען פאל מיט פערשיקען אין די ווייטסטע געגענדען פון אפריקע, איז ער פערשיקט געווארען ערגעץ אין אפריקע, און קעטרין איז געבליבען אליין אויף דער וועלט.

צוריקגעהן צום פאטער האט זי מורא געהאט, האט זי זיך גענומען צו איהר מאנ'ס פראפעסיע און איז געווארען א גנב'טע. א דאנק איהר שעהנקייט און גוטע מאניערען איז איהר געלונגען אריינצודרינגען אין דער הויכער געזעלשאפט, און זי האט אנגעהויבען צו גנב'ענען רעכטס און לינקס.

אין דער דאמאלסדיגער אונטערוועלט איז קיין פערבארגענעס נישט געווען. מען האט זיך גיך דערוואוסט פון איהר, און זי איז אריינגעצויגען געווארען אין דעם קרייז פון גנב'ים, רויבער און שווינדלער און איז דארט געווארען א בכבוד'יגער מיטגליד.

אבער, ווי זאגט מען, סוף גנב לתליה, און קעטרין איז איינמאל אריינגעפאלען אין די ארעמס פון דער גערעכטיגקייט און איז אוועקגעשיקט געווארען אין תפיסה.

צוליב איהר יוגענט און שעהנקייט האבען די ריכטער געהאט מיטלייד מיט איהר און אנשטאט איהר צו געבען טויט-שטראף האט מען זי פערשיקט אין אפריקע.

ס'פערשטעהט זיך, אז פון דער צייט זינט איהר מאן עדווארד קלארק איז פערשיקט געווארען ביז מען האט איהר ערעסטירט, איז אוועק א שטיק צייט, און זי האט אפילו נישט געוואוסט וואו איהר מאן איז און צי ער לעבט נאך אפילו. דער אמת איז געווען, אז איהר מאן איז פון אפריקע אנטלאפען, איז צוריקגעקומען אין ענגלאנד און האט זיך ווידער גענומען צו זיין אלטער מלאכה — גנב'ענען. מען האט איהם געכאפט, גע'משפט, און אין יאהר 1714 איז ער געשטארבען אויף דער תליה.

מאכמעדאנער ים-רויבער בעפאלען די שיף און קעטרין ווערט געבראכט אין מאראקא.

קעטרין לאנגטאן איז דערווייל מיט א גרופע ארעסטאנטען און ארעסטאנטקעס אוועקגעשיקט געווארען אויף א שיף קיין אפריקע.

די שיף מיט די ארעסטאנטען איז ארויס אויפ'ן ים. ווי בעוואוסט, זענען די ימים אין יענער צייט נישט געווען קיין זיכערער וועג. פיראטען (ים-רויבער) האבען געלויערט אויף יעדער שיף וואס האט זיך ארויסגעלאזען אין ווייטע וועגען.

און אין א שטורעמדיגער נאכט איז די שיף, אויף וועלכער קעטרין איז געפאהרען, בעפאלען געווארען פון מאכמעדאנער פיראטען און איז פערשלעפט געווארען קיין מאראקא.

די מענער זענען פערקויפט געווארען פאר שקלאפען און מיט די פרויען האט מען זיך צוטיילט.

קעטרין, די שעהנסטע פון אלע פרויען, איז צוגעטיילט געווארען צום גרויס-וויזיר, דעם הערשער פון מאראקא. דא האט קעטרין געזעהן איהר געלעגענהייט, און אנשטאט צו זיין נידערגעשלאגען, איז זי, פערקעהרט, געווארען פרעהליך און האט זיך גענומען פוצען און הנפענען צום אלטען מאכמעדאנער גרויס-וויזיר.

(ווייטער מארגען)

פאפולערער צוג קיין פויזען

אין קומענדיגען זונטאג דעם 23 ד.ח. ארדענט איין דער היגער „וואגאן־לי־קוק“ א פאפולערען צוג קיין פויזען. אפפאהר פון לאדז קומט פאר אין די פריהמארגען שעה׳ן, צוריקפאהר דעמזעלבען טאג אין די אווענד־שעה׳ן. דער פרייז אין ביידע ריכטונגען קאסט 12.60 זל.

אין דעם אויספלוג מוזען נעהמען אנטייל 400 פערזאן עס ליגט אין אייגענעם אינטערעס די אלע וואס ווילען פאהר׳ען מיט דעם אויספלוג זיך צו מעלדען וואס פריהער וועגען זייער אנטייל שוין פון היינט אן אין ביורא פון „וואגאן־לי־קוק“ פעטריקאווער 64 ביז דאנערשטאג 6 א זייגער פארנאכט.

אויספלוג קיין רומעניען אויף דער מכבי׳אדע אהן פעספער און אהן וויזעס

ווי מיר האבען שוין געמאלדען וועט אנהויב אויגוסט אין טשערנאוויץ (רומעניען) פארקומען די זומער־שפילען פון מכבי צוליב דעם וואס אויסער די ספארט־עקספעריציע גרייטען זיך, א סך ספארט־ליבהאבער אויף דער מכביהדע, האט דאס וועלט־רייזע־ביורא „וואגאן־לי־קוק“ אויסגעצעלט פאר די אנטיילנעהמער די ווייטגעהענדסטע הנחות, ווי מיר ווערען געוואויר קאסט א בילעט קיין טשערנאוויץ און צוריק 3־טע קלאס מיט אייבטריט אויף אלע אימפרעזעס פון מכבי א קארטע צו בעזוכען די ש שטאט טשערנאוויץ, און א גרעניץ פריי־קארטע קאס טען באר 105.00 זלאטעס.

דער ארויספאהר פון לאדז קומט פאר דעם 29 יולי, 808 אווענד מיט א ספעציעלען דירעקטען צוג קיין טשערנאוויץ, אין די באהענטסטע טעג וועלען פערזענליכט ווערען ווייטערע איינצעלהייטען און די צאהל וואס קענען נעמען אנטייל אין אויספלוג וויל אויף גאנץ פוילען פאלט קוים אויס 500 פלעצער.

איינשרייבונגען בעמט שוין פון מארגען אן די לאדזער אפטיילונג פון „וואגאן־לי־קוק“ פיעטריקאווער 64, פון 9 פריה ביז 9 אווענד.

ערפאלג פון „די יודישע באנדע“

„די יודישע באנדע“ האט שבת אווענד אין „העלענאוו“ געהאט גרויס ערפאלג. פון די „באנדע“־שלאגערס האט אמשטארקסטען אויסגענומען דער ספעציעל לאדזער נומער „לאדזער יודען ליינען“ אויסגעפיהרט דורך די ארטיסטען זישע קאץ און דוד לעדערמאן.

5 די איינציגע ארבייטענדע

וואהל-מיטינג אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע

היינט אווענד קומט פאר א וואהל־מיטינג אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, שרודמייסקא 29 א.ד.ט.: „בויענדע און צושטערענדע כוחות אין ציוניזם“. מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען: דעפ. ד״ר ראזענבלאט, ה. לימאן און משה קארא.

היינט א וואהל-מיטינג אין ענגלישען-זאל

„התאחדות“ ארדענט איין היינט אין ענגלישען-זאל א מיטינג א.ד.ט. א סוף צום הפקרות אין ציוניזם, מיט דער בעטייליגונג פון אברהם לעווינסאן, יהודה אייגער, ד״ר ז. עלענבערג און אדוו. ש. שאיעוויטש.

די וואהל-אקציע פון ארבייטענדע ארץ-ישראל

אין משך פון די לעצטע טעג האט דער וואהל-קאמיטעט פון בלאק פארן ארבייטענדען א״י איינגעארדענט א גאנצע רייהע מיטינגען און פערזאמלונגען געווידמעט דעם 18-טען ציוניסטישען קאנגרעס.

מארגען דינסטאג ארדענט איין דער בלאק אין פילהארמאניע-זאל א פארלעזונג פון דעם בעקאנטען ארבייטער פיהרער זלמן רובאשאוו א.ד.ט. „די שעה פון ענטשיידונג“.

אויך אין גלאוונע קומען פאר געשלעגען

דער לאדזער ברית הצה״ר בעט אונז מיטצוטיילען, אז ער האט בעקומען די פאלגענדע ידיעה פון גלאוונע:

נעכטען שבת אין אווענד איז פארגעקומען אין גלאוונא א רעוויזיאניסטישער מיטינג. צום מי-

5 ליסטע פון״ם ארץ-ישראל איז די ליסטע נומער

טינג זענען געקומען צופאהרען ביתרים און ביתריות פון סטריקאוו. נאכן מיטינג ווען די ביתרים זענען אהיים געפאהרען אויף א וואגען זענען זיי אויסערן שטאט בעפאלען געווארען מיט שטיינער פון מיטגלידער פון „גורדוניה“. צוויי ביתרים לייב קאץ, און יעקבלייב בערבער זענען פערוואונדעט געווארען, איין ביתריה מיט׳ן נאמען חנה כמיעלניצקא איז שווער פערוואונדעט געווארען, זי האט געקראגען אויסגעהאקט אלע ציינער און א וואונד אין קאפף.

די פאליציי האט ארעסטירט מיטגלידער פון דבר גורדוניה וועקסלער שמעון און בערעק וויינשטיין, הענאך און סומיראי.

א גארטען-פערוויילונג לטובת דעם שורעק-קינדערהיים

אונזערע קינדער וועלען האבען א גרויסען גארטען-יום-טוב אין „העלענאוו“, שבת, דעם 5-טען אויגוסט, פערבונדען מיט פערשידענע סענסאציאנעלע סיורפריזען. עס וועט שפילען א סימפאנישער און בלאז-ארקעסטער.

די קינדערלעך פון „שורעק-קינדער-היים“ וועלען פארשטעלען שיינע און פערכאפענדע סצענקעס און בילדער.

„שריי כינע“
היינט א הנחה-פארשטעלונג

צוויי טעג בלייבען די „ווילנער“ אין אונזער שטאט. די אויפפיהרונגען זייערע „שריי כינע“ האט אויך אין לאדז, פונקט ווי אין ווארשא, ארויסגערופען א שטורמישען ערפאלג.

„שריי כינע“ געהערט צו די שענסטע פאפולערע זאכען רייכען רעפערטואר פון דער „ווילנער טרופע“. די יודישע ביהנע האט שוין לאנג נישט געהאט אזא אינטערעסאנטע פארשטעלונג.

כדי מעגליך צו מאכען דער יודישער ארבייטערשאפט און אינטעליגענץ צו זעהען די סאציאלע דראמע פון אונזער צייט, קומט פאר היינט מאנטאג 9 אווענד א ספעציעלע פארשטעלונג צו ביליגע פרייזען.

אנהויב פון די פערד-געיעגען

דער פערד-געיעג-ספארט אין לאדז, א דאנק דער לאדזער געזעלשאפט פאר פערד-געיעגען, הויבט אן זיין סעזאן די צווייטע וואך. מען דארף אונטערשטרייכען די ווירדיגע איניציאטיוו פון פרעזעס סטעפאן ענדער אויף דעם געביט.

נישט קוקענדיג אויפ׳ן קריזיס און צוליב די שווערע בעדינגונגען האט די געזעלשאפט אנגעווענדעט אלע איהרע כוחות, אז דער היי-יעהריגער סעזאן זאל איבערשטייגען די ביז-איצטיגע ווישטשיגעס, וועלכע האבען געפונען די רעפוטאציע אין גאנצען לאנד צווישען די ליבהאבער פון דעם שיינעם ספארט.

דער היי-יאהריגער פראגראם איז אזוי טשעקאווע צונויפגעשטעלט געווארען, אז ער וועט איבערשטייגען אלע דערווארטונגען פון די צושויערס.

די גרעסטע סענסאציע וועט זיין די גרויסע צאהל געיעגען איבער באריערען און שטרונגען, וועלכע איז נישט בעקאנט דעם מאר אין דער הויפט-שטאט.

די גרעסטע געווינסען וועלען אויסגעלאסט ווערען דעם 23 ה. ח. — געיעגען איבער באריערען אויף 4 טויזענד מעטער וועגען דעם געווינס פון 5 טויזענד זלאטעס; דעם 30 ה. ח. א גרויסער לאדזער געיעג מיט שטרונגען אויף א דיסטאנס פון 5,200 מעטער וועגען 8 טויזענד זלאטעס; דעם 6 אויגוסט – גרויסע לאדזער געיעגען צוליב׳ן נאמען פון גראף וויעלאפאלסקי וועגען 10 טויזענד זלאטעס; דעם 13 אויגוסט צוליב׳ן נאמען פון פרעז. סטעפאן ענדער וועגען 5 טויזענד זלאטעס; 4 טויזענד זלאטעס א מתנה פון רודא-פאביאניץ, און אויך אנ׳עמאציאנעלער געיעג מיט שטרונגען אויף א דיסטאנס פון 4 טויזענד מעטער וועגען א געווינס פון 4 טויזענד זלאטעס.

אין די געיעגען נעהמען אנטייל א גרויסע צאהל פערד. ביז איצט איז שוין אנגעקומען 260 פערד. מען דארף אויך צוגעבען, אז עס ווערט געמאכט אלע צוגרייטונגען אויף די טארען אונטער דעם וואכזאמען אויג פון דירעקטאר גענעראל סערגיוש נאוויקאוו.

הויבדערטער מענשען זענען נעכטען אוועק פון דער קאסע און נישט בעקומען קיין בילעטען

די לעצטע 2 טעג — היינט און מארגען

דער גרעסטער שלאגער פון יאהר 1933

די איבריגע מאמע

(א מאמע קען גיכער זיבען קינדער ערנעהרען, ווי זיבען קינדער איין מאמע)

אנפאנג 4 נאכמ. אויפן ערשטען סעאנס אלע פלעצער צו 54 גר.

1) די ליידען פון די מאמע ביים ערציהען קינדער. 2) ווי אזוי דינען אפ קינדער די עלטערן? 3) אדער איך בלייב אין שטוב אדער דיין מאמע, שרייט אויס די שנור צום זוהן. 4) איך וויל נישט דיין מאמען האבען ביי זיך אין שטוב, זי וועט שוין איהר גאנץ לעבען פערבלייבען ביי אינז, זאל זי בעסער געהן אין זקנים הויז. 5) אז די געשעפטען וועלען זיך פערבעסערן, וועל איך זי דעמאלסט ארייננעמען, זאגט דער איידעם. 6) די מאמע וואנדערט פון איין קינד צום צווייטען און איבעראל איז זי איבעריג, עס בלייבט איהר איבער איינס, צו געהן אין זקנים הויז און דארט מוז זי אויף די עלטערע יארען וואשען פאדלאגעס

טרעהרען אין די אויגען שטעלען זיך ווען מען זעהט די האנדלונג פון קינדער צו א מאמע. זיהן, טעכטער, שנירס, איידעמס, אלע געהט בעוואונדערן דאס העכסט-אינטערעסאנטע קינא-בילד

קינא-טעאטער

Sienkiewicza 40 Tel. 141-22

דאס איינציגע קינא אין גארטען

אכטונג, ציישונגס-פערשפרייטער!

סעקציע פאמארסקא 15.

היינט, מאנטאג, ד. 17. יולי, פינקטליך 7 א זייגער אין אווענד קומט פאר

אנ׳אלגעמיינע פערזאמלונג

מיט דער בעטייליגונג פון א דעלעגאט פון דעם אנטי-היטלער-קאמיטעט מיט פאלגענדען טאג-ארדנונג:

1) ווינאגראד, נאש פשעגלאנד, זיין ווארט און זיינע פראצענטער; 2) וועגען די היטלעריסטישע פרעסע; 3) וועגען א לייה-קאסע; 4) ענין ביימראגען; 5) און אנדערע פעראיינס-אנגעוויטיגטע פראגען.

חברים! דער טאג-ארדנונג איז רייך – די ארבייט זעהר א סך, אהן אייער מיטהילף וועט זיך גארנישט לאזען מאכען, איז דעריבער אלע ווי איינער, אהן אויסנאהם, קומט, קומט און קומט. מיט אכטונג די פערוואלטונג.

ווערקשטעל שירמס פון און שפאציר-שטעקענס

ס. פייגענבוים

לאדז, נארוטאוויטשא 19

עמפפעהלט אין א רייכען אויסוואהל פון קאלירטע דאמען און הערען-שירמס און שפאציר-שטעקענס צו קאנקורענץ-פרייזען.

ס׳ווערט געזוכט צו קויפען א מאטאר

1 פערד קראפט, סיסטעם בראמבעבער, אין גוטען צושטאנד.

צו ווענדען זיך: פאלודניאווא 18, אין 2-טען טויער, פארטער, וואוינונג 51.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייז פאסטענס

לעטשניצע

לאקאלען

לעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטן און דענטיסטישער קאבינעט

11 גדאנסקא 11

טעלעפאן 137-63

כירורגישער קאבינעט Dra med. M. Kantora

כירורגישער קאבינעט Dr. Szreiber

Narutowicza № 9 tel. 122-95.

לעטשניצע זגערזשער 17

נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטען

וויזיט 3 זל.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה

אבאנעמענטס-פרייז:

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman